

1630

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

147514 / Baron Mordechai

ל' כסלו תשמ"ח

פעולותיו של יעקב הן שיעור חשוב לחיים עבורנו
שיעור בלקוטי שיחות

ביציאה ל"מבצעים" אתה לא 'עושה טובה', עושים לך טובה!
התוועדות עם הרבי

אתה עשיר! הגיע הזמן לממש את הכוטנציאל
שולחן שבת חסידי

03

ההשפעה על הזולת זוהי לא טובה עבורו, אלא עבורנו. הקב"ה נתן לנו זכות לבצע זאת, ולא עשה זאת לבדו, כדי לרומם אותנו מהמקום הרוחני הנחות בו אנו נמצאים • **התועדות עם הרבי**

04

הפעולות שיעקב נוקט בהן לקראת הירידה של בניו למצרים יחד עם בנימין מעלות תחושה כאילו הוא אדיש למתרחש. אבל האמת היא שיעקב יודע ובטוח שהדבר הכי נחוץ לעשות הוא לקרוע שערי שמים בתפילה - מיעקב אבינו אנו לומדים שגם כאשר מבחוץ הכול נראה טבעי ושגרת, האמת היא שאנו לגמרי תלויים בידי שמים וזה בדיוק הזמן לשאת תפילה לקדוש ברוך הוא • **שיעור בלקוטי שיחות**

11

בדורות הקודמים היה אפשר להסתפק בהנהגה חסידית בלבד, או באמירת ענייני חסידות בתור סגולה. בדור שלנו מוכרח להיות לימוד מעמיק בתורת החסידות • **מכתב מבואר**

12

מדוע נתן הרבי לר' ראובן דונין דולר נוסף ל'דמי חנוכה'? ומדוע הענקה כספית לילדים היא פעולה חינוכית? - המסרים החשובים ממנהג הענקת 'דמי חנוכה' • **שולחן שבת חסידי**

גיליון זה יוצא לאור לקראת הימים האחרונים של חנוכה, וסיומם ביום "זאת חנוכה". זהו הזמן לעורר על ניצול ימים אלו לעסוק ב"מבצע חנוכה" ביתר שאת וביתר עוז. זהו עיסוק שמהווה 'טובה' גדולה עבור כל אחד ואחת מאיתנו, כדברי הרבי שהבאנו בהתועדות הפותחת את הגיליון.

אבן הבוחן של השפעת ימי החנוכה, וכוחם הגדול להאיר את החושך, הוא דווקא לאחר סיום ימי החנוכה, בזמן השגרה, זמן ה"חושך". כאשר אנו מוסיפים ומעלים בקודש, בכל ענייני טוב וקדושה, "נר מצווה ותורה אור".

באופן מיוחד, בקשר עם יום הבהיר ה' טבת שחל בשבוע הקרוב, יום בו "ידן נצח" בנוגע לספרי רבותינו נשיאנו שבספריית אגודת חסידי חב"ד - עורר הרבי להוסיף באופן מיוחד בעניין הספרים. החל מהלימוד בהם כמובן, וכלה ברכישת ספרים, ובהרחבת הספרייה הביתית - "בית מלא ספרים", ובהרחבת והעשרת הספריות הציבוריות לתועלת הכלל.

בתפילה כי עוד בימי גאולה אלו של ימי החנוכה, נזכה לאור הגאולה האמיתית והשלמה, תיכף ומיד ממש.

למנוי דיגיטלי להתקשרות:
chabadisrael.co.il/alonichabad

לוח חב"ד - 14 • עת לדעת - 17
• שניים מקרא - 19 • זמנים ושיעורי השבוע - 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
6084000 • 7474-0793 • ISSN • גיליון 1630
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחת שבת פרשת מקץ - חנוכה תשמ"ב
(תורת מנחם תשמ"ב כרך ב, עמוד 628)

התוועדות עם הרבי

אתה מתעסק עם בנו יחידו של מלך מלכי המלכים!

כשאתה פועל ומשפיע על יהודי אתה לא 'עושה לו טובה'. הקב"ה 'עושה לך טובה' ומאפשר לך לעשות זאת, כדי לחלץ אותך ממצבך הירוד...

היות שאתה נמצא ב"בירא עמיקתא" [בבור עמוק, בשפל רוחני], והקב"ה רוצה להוציאך משם, לכן הוא נותן לך את הזכות להתעסק ולהשפיע על פלוני, כדי שעל ידי זה אתה תתרומם ממעמדך ומצבך הירוד!

ומה שטוען אתה שאותו פלוני הוא אומנם בנו יחידו של הקב"ה אך הוא מלוכלך בבוץ וכו' - הרי אדרבה: כאשר הבן נמצא במצב כזה, רחמי האב עליו מרובים אף יותר. וכפי המשל המובא בתניא מהאבה העזה של המלך לבנו, לאחר שהיה במצב ירוד בבית האסורים.

וממילא, גם ההתעסקות עם אותו פלוני צריכה להיות מתוך "דרך ארץ" הראויה, בדברים היוצאים מן הלב, ובדרכי נועם ודרכי שלום. וודאי שלא תהיה זו התעסקות באופן של "מהיכי תיתי" [בקלילות, מבלי לייחס לדבר חשיבות], אלא בשימת לב הראויה.

מכך ניתן להבין את גודל הזכות של מי שמתעסק בהשפעה על הזולת. ובפרט, שעל ידי זה נוסף גם בעבודת ה' שלו, שעל ידי זה הרי הוא מתעלה ממעמדו ומצבו ב"בירא עמיקתא".

ובנוסף לכך, הרי על ידי הפעולה וההתעסקות עם הזולת נמשך לו כל טוב רוחני וגם כל טוב גשמי. כמאמר רז"ל "אתה החיית את נפש העני כו", והרי מדובר שם אודות המשכת הברכה בעניינים גשמיים כפשוטם.

וזהו המקום לעורר עוד הפעם על אודות ההתעסקות ב"מבצעים" - החל מאותם "מבצעים" שהזמן גרמא: מבצע חנוכה, והמבצע של אחדות כל בני ישראל ב'ספרי התורה הכלליים', ועל דרך זה בנוגע לשאר ה"מבצעים".

היציאה לפעול ולהשפיע על הזולת צריכה להיעשות מתוך ידיעה, שכל יהודי הוא בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה. וכתורת הבעל שם טוב, שאהבת הקב"ה לכל אחד ואחד מישראל, היא בדוגמת אהבת הורים לבנם יחידם שנולד להם לעת זקנתם.

וממילא מובן איך צריך להיות אופן ההנהגה בעת הפעולה עם הזולת, בידעו שהוא מתעסק עם בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, ו"ה' ניצב עליו" לראות כיצד מתייחס הוא לבנו יחידו!

יתרה מכך: הלא "ידע איניש בנפשיה" [כל אחד יודע בינו לבין עצמו] מהו מעמדו ומצבו, ובלשון הגמרא "אידכר מאי עבדת באורתא" [היזכר מה עשית בליל אמש]. וכיוון שכן, נשאלת השאלה: אתה הוא זה שהולך לדבר ולהשפיע על בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה?!

אתה אומנם מוכרח ללכת ולהתעסק עם הזולת, כי כך ציווה הרבי נשיא דורנו. אך עליך להתנהג ב"דרך ארץ" המתאימה, כלפי בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה!

עליך לדעת שאתה לא 'עושה טובה' לפלוני בכך שאתה מתעסק עימו, אלא אדרבה - זוהי 'זכות' שהקב"ה נותן לך:

הלא הקב"ה, ה"רופא כל בשר", היה יכול 'לרפא' את פלוני ממעמדו ומצבו הרוחני ברגע אחד. ומובן בפשטות שכאשר הקב"ה מרפא, זוהי פעולה שנעשית בתכלית השלמות, ואינה כרוכה בביזיונות ובוויכוחים וכדומה.

אך למרות זאת, הקב"ה משאיר את פלוני במעמדו ומצבו ואינו 'מרפא' אותו, כדי לעשות לך 'טובה' - שתוכל להתעסק ולהשפיע עליו. כלומר:

"הריני מתפלל עליכם"

בפרשת השבוע אנו קוראים כיצד יוסף חוזה את שנות הרעב העתיד לשרור במצרים, מעניק לפרעה עצה מבריקה כיצד להיערך לשנות המשבר, ועולה על כס המשנה למלך מצרים. לאחר מכן הרעב מתחיל, ועשרת בניו הגדולים של יעקב יורדים למצרים לקנות אוכל.

יוסף מזהה אותם, והוא מדבר אליהם קשות ומטיח בהם כי הם מרגלים. הדרך היחידה שהוא נותן להם להוכיח שהם לא מרגלים היא לחזור לארץ ישראל ולהביא אליו את בנימין אחיהם הקטן. בינתיים הוא משאיר אצלו את שמעון כבן ערובה. האחים מבינים היטב שהשם מעניש אותם כעת על חלקם במכירת יוסף, ומתמלאים פחד ודאגה מהצרה אליה נכנסו.

בלית ברירה חוזרים האחים אל אביהם ומספרים לו מה קרה, אך יעקב איננו מסכים שבנימין ילך איתם למצרים. "לא ירד בְּנִי עִמָּכֶם. כִּי אֶחָיו מֵת וְהוּא לְבָדוֹ נִשְׁאָר, וְקִרְאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ!"¹ הוא חושש שבנימין יאבד לו, כפי שאיבד את יוסף.

משפחת יעקב נאלצת להמתין עד שהלחם ייגמר, או אז יהודה מסביר לאב המודאג שהמחסור בלחם ימיט עליהם חרפת רעב, והוא גם מתחייב לקחת אחריות על בנימין ולהחזיר אותו הביתה בריא ושלם. יעקב רואה את המצב, שוקל את הנתונים ומסכים לבסוף לתוכנית.

ואז יעקב מנחה את האחים כיצד לנהוג. הוא נותן להם תדריך קצר, ומחלק את דבריו למספר סעיפים²:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם: אִם בֶּן אֹפֶא זֹאת עָשׂוּ:

1. קָחוּ מִזֶּמֶרֶת הָאָרֶץ כְּכֹלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה, מֶעֱטָ צָרִי וּמֶעֱטָ דָּבָשׁ נִכְאֹת וְלֹט בְּטָנִים וְשִׁקְרִים.
2. וְכִסְף מִשְׁנֶה קָחוּ בִידְכֶם, וְאֵת הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אִמְתַּחֲתֵיכֶם תִּשְׁיִבוּ בִידְכֶם, אוֹלֵי מִשְׁנֶה הוּא.
3. וְאֵת אֲחֵיכֶם קָחוּ, וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל הָאִישׁ.

הסעיף הראשון: מאחר ש"אדון הארץ" הוא איש כוחני וחשדן, קחו איתכם "מזמרת הארץ". העניקו לו במתנה 'פרלינים' משובחים מארץ ישראל. זו תהיה מחווה יפה שתעזור לכם לרכך ולפייס אותו ולהראות לו שאתם אנשים טובים.

הסעיף השני: החזירו לו את הכסף שנמצא באופן לא מוסבר בחבילות שלכם, כשחזרתם הנה ממצרים.

הסעיף השלישי, והקשה מכולם: אני מאשר לכם לקחת איתכם את בנימין, כדי להוכיח שאינכם מרגלים, להציל את כולנו מרעב ולהחזיר הביתה גם את שמעון.

1. בראשית, מב, לח.
2. שם, מג, יא-יג.

שיעור בלקוטי שיחור

זמן תפילה

הפעולות שיעקב נוקט בהן לקראת הירידה של בניו למצרים יחד עם בנימין מעלות תחושה כאילו הוא אדיש למתרחש. אבל האמת היא שיעקב יודע ו בטוח שהדבר הכי נחוץ לעשות הוא לקרוע שערי שמיים בתפילה.

מיעקב אבינו אנו לומדים שגם כאשר מבחוץ הכול נראה טבעי ושגרתי, האמת היא שאנו לגמרי תלויים בידי שמים וזה בדיוק הזמן לשאת תפילה לקדוש ברוך הוא.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק כה, שיחה שנייה לפרשת מקץ

לסיום התהליך, יעקב נושא את ברכתו ותפילתו³:

וְאֵל שְׁדֵי יְתֵן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאֵישׁ, וְשִׁלַּח לָכֶם
אֶת אַחֲיֵכֶם אַחֵר וְאֶת בְּנִימִין.

זו לא רק ברכה, אלא גם השלמת ההיערכות להצלחת המשימה הקשה המצפה לאחים. כפי שכותב רש"י:

מַעֲתָה אֵינְכֶם חֹסְרִים כְּלוּם, אֲלֵא תַפִּילָה – הָרִינִי
מִתַּפִּיל לְעֵלֵיכֶם.

במילים פשוטות, אומר יעקב לבניו: הכנת אתכם הכי טוב שאפשר, ציידתי אתכם בכל מה שאתם צריכים כדי להצליח. כעת הדבר היחיד שנותר הוא לשאת את העיניים לשמים ולהתפלל לקדוש ברוך הוא – וזה יהיה החלק שלי, "הריני מתפלל עליכם" שתצליחו, שתשובו הביתה בשלום עם אחיכם ועם מזון שיכלכל אותנו ברעב.

לא חסר כלום?

אנו מתבוננים בתוכנית הפעולה, ובמקביל מתארים לעצמנו את המצב בבית יעקב באותה העת, ומיד מבינים שיש כאן דבר תמוה ביותר:

כאן הרי היה מצב "מעיק". המצב היה נראה כמו עת צרה.

כפי שאמר יעקב מיד כאשר שמע את מהלך העניינים מפי השבטים, ששמעון עוכב במצרים ואף יש להביא לשם את בנימין: "אֲתִי שְׁפֹלְתֶם. יוֹסֵף אֵינְנוּ, וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ, וְאֶת בְּנֵימִן תִּקְחוּ. עָלַי הָיוּ כְּלָנָהּ"⁴.

וכל כך חזק היה רצונו של יעקב שבנימין לא ילך למצרים, עד שאמר⁵ "לֹא יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם, כִּי [אֲחִיו] יָת וְהוּא לְבָדוֹ נִשְׁאָר, וְקָרָאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָּהּ], וְהוֹרְדָתֶם אֶת שִׁיבְתִּי בִּגְזוֹן שְׂאוּלָה".⁶

והעניין התעכב עד אשר "בָּלוּ לְאֹכֶל אֶת

הַשֶּׁבֶר"⁷, ולאחר מכן דין ודברים בין יעקב ויהודה. ורק לאחר שיהודה טען "בנימין - ספק ייתפס, ספק לא ייתפס. ואנו כולנו מתים ברעב אם לא נלך"⁸, הסכים לכך יעקב[...]

[ו]איך מתאים לומר "מעתה אינכם חסרים כלום" אלא תפילה?"

הרי תפילה היא עניין הכי עיקרי!

וכפי שמוצאים אצל יעקב עצמו, בנוגע להצלתו מעשיו, שלכל לראש הוא התפלל, ואחר כך עשה גם פעולות בדרך הטבע.

מדוע אם כן משתמש יעקב בלשון המדגישה שהתפילה היא כאילו דבר נוסף, דבר טפל, שמגיע לאחר השגת כל העניינים העיקריים?[...]

יתרה מזו: אף השבטים הכירו בכך שזו עת צרה. כפי שאמרו זאת קודם לכן במפורש⁹: "אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ [עַל אֲחֵינוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרָת נַפְשׁוֹ בְּהַתְחַנְנוֹ אֲלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעֵנוּ], עַל כֵּן בָּאָה אֲלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת".

ואם כן, הרי לכאורה דבר הפשוט הוא שבמצב כזה נדרש לכל לראש עניין התפילה להשם שיושיעם מן הצרה!

זו הרי עת צרה, ואין מי מהנפשות הפועלות שלא מבין את זה.

יעקב מתאבל על בנו יוסף כבר עשרות שנים, גם שמעון כולו במצרים, וכעת הוא נאלץ לשלוח את בנימין לתוך גוב האריות, אחרי שהוא מיאן

ג. פרשתנו מג, ב.

ד. פרש"י שם, ח.

ה. להעיר שבב' כת"י (שנתח"י) ליתא תיבת "כלום" בפרש"י.

ו. ברא"ם מסיים "וכך הוא בתחומא". אמנם בתחומא לפנינו נאמר (פרשתנו ט בסופו) רק "ואף יעקב כששלח את בניו למצרים נתפלל עליהם שנאמר וא-ל ש-די". ושם יו"ד: שהרי יעקב אבינו עדיין ה' בנימין אצלו והקדים להתפלל עליו שנא' וא-ל ש-די כו'. [לכאורה ה' אפ"ל שמקורו דרש"י מבר' (פצ"א בסופה. וראה יפ"ת הארוך שם): אמר להם הרי הכסף והרי הדורות והרי אחיכם צריכים אתון מלתא אחרי אמרי ל' צלותך אנן בעיין אמר להון אם צלותי אתון בעיין וא-ל ש-די יתן כו' – אבל אין כל רמז בפרש"י (ובודאי לא בפשש"מ) – שהשבטים בקשוהו להתפלל].

ז. וישלח לב, יו"ד ואילך.

ח. ראה ע"ד הדרוש באלשיך כאן (בדפוס וורשא תרל"ט וצילומו – קכה, ב) ובצירור המור (מג, יא), שגם כאן התקין עצמו לדורות ולתפלה ולמלחמה. וראה צפע"נ עה"ת כאן (מג, יא) "אבל לא למלחמה". וכ"ה באברבנאל כאן. ואכ"מ.

ט. שם מב, כא.

3. שם, יד.

א. פרשתנו מב, לו.

ב. שם, לח.

בעוד התפילה נישאת רק בשביל הפרוטוקול. האומנם בלי תפילה "לא חסר כלום"?

צרה או סכנה

כדי למצוא את התשובה, עלינו להבין מה באמת קורה כאן, מבעד לעובדות היבשות. נקרא את הדברים תחילה בלשוננו של הרבי:

כשם שיעקב ראה שכל העניין הוא היפך הרצוי, כך גם השבטים בינם לבין עצמם ראו בכל העניין צרה ועונש - כפי שהם אמרו עוד בהיותם במצרים; וגם לאחר מכן בחזרתם לאביהם, כאשר הם גילו שהושב כספם, אזי "וַיֵּצֵא לָפֶסֶם, וַיַּחֲרִדוּ אִישׁ אֶל אָחִיו לֵאמֹר: מַה זֹּאת עָשָׂה אֱלֹקִים לָנוּ".

אך בדיבורם עם יעקב לא יכלו לגלות שהם חשים כי זהו עניין של עונש על מכירת יוסף, כמובן. אל יעקב דיברו השבטים אודות העניין לא כמצב של עונש, וממילא - צרה, אלא כאילו היה זה דבר שיכול להתרחש על פי טבע.

"ובאמת שגם לדעתם הייתה כאן 'צרה', אבל לא ראו בזה סכנה ממש כמו יעקב.

הרי בעיני יעקב היה בהורדת בנימין סכנה "כִּן יִקְרָאנוּ אֶסּוֹן", כיוון שהוא "אָחִי יוֹסֵף", "אָחִיו מֵת וְהוּא לְבָדוּ נִשְׁאָר וְקִרְאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ". וכן היה אצל רחל אימו שמתה בדרך". אם כן, הוחזקה הסכנה בדרך למשפחה זו.

מה שאין כן השבטים, שידעו שהדרך לא הייתה הסיבה לאסון שאירע ליוסף. אם כן, מובן שהליכת בנימין בדרך אינה נחשבת בעיניהם "כשעת הסכנה".

פסוקי התורה מציגים בפנינו את מסכת העובדות ואת הדיאלוגים, שביחד מרכיבים את תמונת הסיפור: אין אוכל, בני יעקב יורדים

שוב ושוב לשלוח אותו והדגיש בפני האחים עד כמה נוראה הדאגה שלו מהורדת בנימין למצרים. גם כשהמצב כל כך קשה והאוכל עומד לאזול, יעקב מתקשה להשתכנע שזה הדבר הנכון לעשות.

גם בניו של יעקב מבינים שמדובר בצרה צרורה, במשבר קשה מאד שלא בטוח שיש להם את הדרך להיחלץ ממנו. הם עצמם מבינים את זה עוד במצרים, ואומרים בצער שמדובר כנראה בעונש משמים על מה שהם עוללו ליוסף.

ומה הדבר המתבקש ביותר לעשות ברגע שבר נורא כזה? אין שאלה בכלל - לעמוד להתפלל, לזעוק אל השם.

הלא כך יעקב אבינו עצמו נהג מאז ומתמיד בשעות הקשות שעברו עליו. כשהוא נמלט מבית הוריו ויצא לחרון חסר כל, הוא נושא תפילה: "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי, וְשִׁמְרֵנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ, וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וְבָגֵד לְלַבֵּשׁ". וכך גם לקראת המפגש הדרמטי שלו עם עשיו אחיו שביקש את נפשו, הוא עומד ומתפלל⁴: "הֲצִילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו, כִּי יָרָא אֲנִי אֹתוֹ פֶּן יְבֹא וְהָפְנִי אֵם עַל בָּנָיִם". תפילותיו של יעקב תמיד רוויות רגש ועוצמה, וברגעים הקשים הוא שם את מבטחו בקדוש ברוך הוא.

ואילו כאן, באחד משעות המשבר אולי הקשות ביותר בחייו ובחיי משפחתו, נראה שיעקב קצת אדיש לתפילה. הוא קודם כל מתארגן ומכין תוכנית פעולה, ורק אחר כך גם מבטיח לבניו להתפלל עליהם.

איך זה ייתכן?! איך זה שהאחים עצמם לא נאספים קודם כל לתפילה, עומדים וזועקים: "אנא השם! הצילנו מיד המשנה למלך הרשע, והחזירנו כולם בשלום ממצרים"? ויעקב - איך הוא לא עומד להתפלל בעצמו?

גם כשהתפילה באה בסוף, זה נראה כאילו היא לא הכי חשובה בתוכנית. "מעתה אינכם חסרים כלום, אלא תפילה" - אומר יעקב. הביטוי הזה נותן תחושה שהתפילה היא סוג של חיזוק מהצד, ולא אמצעי מרכזי להצלחה. זה מזכיר טייסים שיוצאים למשימת הפצצה גורלית, וליתר ביטחון גם ממלמלים תפילה בחצי פה. כביכול, מגש הפירות שיגישו למשנה למלך, בתוספת הכספים החסרים, זה מה שיציל את הבנים מגחמותיו,

6. לשון הרבי בהערה 34 בשיחה.

י. מב, כח.

יא. פרשתנו מב, ד ופרש"י.

יב. שם, לח.

יג. וישלח לה, יט.

יד. ראה בכ"ז בלקו"ש ח"ה ע' 216 ואילך.

4. שם, כח, כ.

5. שם, לב, יב.

למצרים, יוסף מבקש להביא אליו גם את בנימין, הכסף של האחים נמצא בשקים שלהם, ויעקב מסרב לשלוח את בנימין למצרים.

הדרמה האמיתית נמצאת בפרשנות של הסיפור, מהעניינים של יעקב ומהעניינים של האחים.

בין יעקב לבניו יש פער מידע שמשנה את כל התמונה. להם יש סוד נורא שהם מסתירים מפניו. הוא כבר שנים רבות חושב שיוסף נהרג בצורה טרגית על ידי חיית טרף, בעוד הם יודעים את האמת: הם מכרו אותו, והוא חי.

כעת, כשהעניינים מסתבכים והמשפחה נקלעת לצרה הצרורה, כולם מבינים שמדובר פה בקטרוג משמים, ולא בסתם התרחשות אקראית או צירוף מקרים מתגלגל - אבל כל אחד מהצדדים, יעקב והאחים, מבין את זה מנקודת מבט אחרת.

יעקב אבינו רואה בסיפור שלב נוסף בגורלו הרצוף צרות, אסונות וטרגדיות. האסון שהתרחש עם יוסף שנטרף בדרך לשכם, מצטרף למיתתה החטופה של רחל, אימם של יוסף ובנימין, שקרתה בדרך. זה מבחינתו סימן מובהק לכך שקטרוג מרחף מעל בני רחל כשהם מתרחקים מהבית ויוצאים לדרכים. לכן הוא כל כך חרד כשהוא שומע שעליו לשלוח את בנימין למצרים. הוא רואה בזה סכנה איומה, "פן יקראנו אסון".

האחים גם הם יודעים שמדובר על צרה צרורה שאליה הם נקלעו משמים, אבל מסיבה אחרת. הם הרי יודעים שלא הדרך היא הסכנה שאורבת לבנימין, כשם שלא זו הסכנה שלקחה מיעקב את יוסף אחיו. אבל הם כן יודעים בבירור שמגיע להם עונש חמור על מה שהם עוללו ליוסף הצדיק, ומבינים שאת כל זה "עשה אלוהים לנו", וכי "אשמים אנחנו" ושעכשיו הגיע זמן הפירעון. יעקב רואה צרה מסוג **סכנה ואסון**, ואילו הם רואים כאן צרה מסוג **עונש**.

אז גם יעקב וגם האחים יודעים שלא מדובר בעלילה שיצאה משליטה, אלא בהשתלשלות אירועים מכוונת מלמעלה שמעמידה אותם עכשיו בשעת משבר ומצוקה אמיתית. אבל בעוד יעקב אבינו מגלה את ליבו, השבטים שומרים מפניו את הסוד ולכן מנסים להציג תמונת מצב שונה של המציאות.

כשהאחים מציגים את המצב לפני יעקב, הם לא מסגירים את גודל המצוקה שלהם. הם שומרים על קור רוח ונזהרים מאד מלהביע דאגה וחרדה

מפני הבאות. מבחינתם, כך הם משדרים ליעקב, מדובר בתקרית לא נעימה ולא יותר מכך. הם לא לגמרי לא צדקו, משום שהם ידעו שלא עומד להתרגש אסון ושלא מדובר בסכנה למשפחה. לכן הם מציגים את הסיפור כבעיה שיכולה לקרות 'סתם כך', וש אפשר לפתור אותה אם הם רק יבואו בחזרה למצרים עם בנימין איתם.

זה מה שמסביר את ההתנהגות ואת התגובה למצב של יעקב אבינו, כפי שמיד נראה.

"אם כן, זאת עשו"

שאלנו: איך זה שיעקב ובניו לא עומדים מיד להתפלל? ומה פשר האמירה "מעתה אינכם חסרים כלום, אלא תפילה"? - כעת הכול מתבהר:

לפי דבריהם של השבטים, אין מדובר במצב יוצא מן הכלל שמצריך תפילה מיוחדת, ויעקב יכול לשלוח את בנימין איתם, והם בוודאי ישיבו אותו, ביחד עם שמעון.

אך יעקב סבר שתפילה חייבת להיות גם במצב כזה. ומה גם לפי האמת, כפי שחש יעקב[...]

לכן אמר להם יעקב^{טז}: "אם בן אפוא" - אם אכן המצב כדבריכם, שזוהי לא צרה אלא דבר רגיל בדרך הטבע -

אזי בהתאם לזה, "זאת עשו: קחו מזמרת הארץ [בכליכם והורידו לאיש מנחה]", כדי לפייס את האיש בעזרת דורון על פי דרכי הטבע, "וּכְסָף מְשֻׁנָּה קָחוּ [בְּיָדְכֶם, וְאֵת הַכֶּסֶף הַמְּיוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחִיתֶם תְּשִׁיבוּ בְּיָדְכֶם, אוֹלֵי מְשֻׁנָּה הוּא]. וְאֵת אֲחֵיכֶם קָחוּ [וְקוֹמוּ שׁוּבוּ אֶל הָאִישׁ]".

ועל כך המשיך והוסיף יעקב: "וְאֶל-ל-ש-דֵּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים - מֵעַתָּה אֵינְכֶם חֲסֵרִים כְּלוֹם אֵלָּא תְּפִילָּה".

שגם לשיטתכם לגבי המצב, ש"אינכם חסרים כלום", שלאחר הדאגה לדורון וכו' אכן אין חסרות עוד פעולות בדרכי הטבע - "אלא" [חסר] רק עניין התפילה. שכן גם במצב כזה, ואחרי סידור כל העניינים בדרך הטבע, נדרש אחרי הכול להגיע

לתפילה.

**ובפרט שיעקב כן חשש מצרה, ובמילא
"הריני מתפלל עליכם".**

אם האחים יכולים היו לגלות ליעקב את האמת, ברור שהם כולם יחד היו עומדים דבר ראשון להתפלל להשם לישועה ולהצלה. שלא לדבר על יעקב עצמו, שבכל עניין ובכל מצב, בטח בשעות קשות וקריטיות, קודם כל הרים את הידיים לריבונו של עולם והתפלל. אלא שיעקב שומע מהילדים שלו שאין סיבה מיוחדת לדאגה, שהכול בשליטה ושאפשר לפתור את הבעיה בדרכים גשמיות - וזה מעורר בעיה.

מצד אחד, הוא עצמו מרגיש שמדובר באסון ובסכנה ממשית. וכמו בכל רגע כזה בחייו, הוא יודע שמה שצריך לעשות זה לעמוד ולהתפלל. מצד שני, יעקב לא רוצה להדאיג את הילדים שלו יותר מדי ולכן הוא 'זורם' איתם.

כעת, מה עליו לעשות?

הפתרון הוא: יעקב מתדרך את הבנים איך להיערך ולהיחלץ מהצרה בדרך הטבע, אבל ביחד עם זה הוא מתעקש להכניס את התפילה להשם לקראת המסע למצרים. זו הסיבה לכך שהם לא מתחילים בתפילה משותפת, אלא יעקב משאיר את זה לסוף, אחרי תוכנית הפעולה וההיערכות, כאילו הכול כבר מוכן והתפילה נועדה רק ליתר ביטחון.

חמש המילים שבהן יעקב פותח את דבריו מסבירות הכול: **"אם כן אפוא** - זאת עשו". הוא בעצם אומר להם כך: אני מבין שאתם חושבים שזה אירוע רגיל וטבעי. נחא, יהי כך. ובכן, אם אתם צודקים, מה צריך לעשות עכשיו? קודם כל תכינו את "זמרת הארץ" וגם את הכסף שמצאתם במזוודות, וקחו איתכם את בנימין. אבל אל תשכחו דבר אחד: גם כשהכול מוכן, חייבים להתפלל לסייעתא דשמיא. גם אם אתם לא מרגישים שצריך כאן תפילה מיוחדת, "הריני מתפלל עליכם" - אני בהחלט אלווה אתכם בתפילותי, בדמעותי ובפרקי התהלים שאקרא להצלחתכם.

אפשר לרמות את המצב בו נמצא יעקב, למצבם של הורים המלווים ילד לטיפול רפואי הכרוך בסכנה גדולה. ההורים החרדים מלווים את הילד לטיפול, אבל לא מגלים לו את כל האמת. הם לא רוצים שהילד יהיה מודע לחומרת המצב הרפואי

שלו ולסכנה שבה הוא נמצא בטיפול. הם לא יכולים לומר תהלים בדמעות ובצעקות, והם נאלצים 'לזרום' עם תמונת המציאות של הילד. מה הם כן עושים? האבא והאימא ממטירים על הילד ברכות, עידודים ומילים טובות לאורך כל הדרך - כשאת הסערה הם משאירים בליבם פנימה, ומלווים אותו בתפילותיהם החרישיות בעומק ליבם.

כך יעקב משיג את שתי המטרות: מצד אחד, הוא משתף פעולה עם הילדים שלו, בהתאם לתפיסת המציאות שלהם (או לפחות מה שהם הציגו בפניו כתפיסת המציאות). ומצד שני, הוא בהחלט מכניס את התפילה ולא מוותר עליה בשום אופן.

ברכה שהיא תפילה

זוהי סיטואציה עדינה כל כך. יעקב אבינו עצמו קרוע בתחושות של "אסון" ו"סכנה" מתקרבים, בעוד הבנים שלו מציגים בפניו את האירועים כ"לא נעים, אבל לא נורא" והוא לא רוצה להדאיג אותם יותר.

הרגישות של יעקב מתבטאת כאן גם בבחירת סוג התפילה שהוא נושא על הילדים שלו לקראת ציאתם למסע למצרים:

גדרה של תפילה הוא, שכאשר נמצאים במצב מעיק - אם זו עת צרה מצד סכנה, רחמנא ליצילן, או מצד צורך והכרח מיוחד - אזי מתפללים על כך לקדוש ברוך הוא. ואילו עניינה של ברכה הוא שתתווסף תוספת טובה¹² במצב ההווה.

[ו]מאחר שלפי דברי השבטים זוהי לא צרה, לכן הציג יעקב בפניהם את תוכן התפילה בלשון של ברכה: "וא-ל-ש-די [ייתן לכם רחמים]".

אנו רגילים כל הזמן לפנות ולהתפלל אל השם, אך אם נשים לב נגלה שבסיטואציות מסוימות שבהן אנחנו פונים לעזרת שמים אנחנו לא בדיוק מתפללים אלא מצפים לברכה, או מברכים בעצמנו.

12. ראה ספר השרשים להרד"ק ערך ברוך "כי הברכה תוספת הטובה". וראה גם בית אלקים שם רפ"ב.
יו. או: שלכן נאמר בכתוב רק ענין זה - התוצאה של התפלה - ממה שיעקב אמר להם.

לקדוש ברוך הוא ומתחננים לרפואה שלמה. כששומעים על חברים טובים שנקלעו למשבר כלכלי, לא מתקשרים ומאחלים להם שפע, אלא מוציאים ספר תהלים ומבקשים ישועה מהשם.

גם כאשר הדברים הולכים טוב, אנחנו מאמינים שהכול בסייעתא דשמיא. ובכל זאת, אין כאן את אותה הרגשת חירום ואת אותה הכרה בתלות המוחלטת שלנו בקדוש ברוך הוא. כאשר צדיק מברך "השם יעזור שתהיה בריא", כשאמא מברכת "בעזרת השם תצליח במבחן" - אין כאן פנייה ישירה לקדוש ברוך הוא. הסיטואציה, המברך והמתברך, כולם חלק מהסיפור.

כעת נבדוק: מה יעקב עושה כשהוא שולח את הילדים למצרים? האם הוא נושא כפיים לשמים ומתפלל, או שהוא מברך אותם בברכת "נסיעה טובה"? אם נקרא שוב את המילים של יעקב, נמצא מיד את התשובה. יעקב אומר להם: "וְאֶל-שְׂדֵי יִתְנֶן לָכֶם רְחֻמִּים לְפָנַי הָאֵלִישׁ". זו לא תפילה, זו ברכה.

מדוע יעקב מברך ולא מתפלל? - בדיוק מאותה סיבה שאמרנו קודם: יעקב לא רוצה שהתפילה תהיה מרכז העניינים כאן, כדי שלא להלחיץ ולהדאיג את הילדים שלו, שחושבים שמדובר בסיטואציה שלא דורשת תפילה מיוחדת. לכן הוא 'מסתיר' את התפילה בנוסח של ברכה.⁷

כך או כך, יעקב בשום אופן לא מוותר על תפילה. יתרה מזו, בכך יעקב גם מעביר שיעור חינוכי גדול מאין כמוהו לבניו, והוא: שיהודי תמיד צריך לפנות להשם בתפילה, גם אם לא מדובר בצרה מיוחדת. במושגים שלנו: גם כשהולכים לרופא לבעיה שגרתית, כשיוצאים לפגישה חשובה לצורך שידוך, או כשניגשים למבחן שאין סיבה להניח שניכשל בו - נעצור לקרוא כמה פרקי תהלים ולתת מטבע לצדקה להצלחה.

יעקב צדק

כעת, למעלה משלושת אלפים שנה לאחר התרחשות המאורעות, אנו קוראים את הסיפור שוב ושואלים: מי צדק? איזו נקודת מבט הייתה נכונה יותר - האם הנרטיב אותו אימצו האחים, לפיו מדובר בתקלה שגרתית ואין מה לומר תהלים; או דווקא התפיסה שמדובר על קטרוג וגזרה משמים שצריך להשתדל לבטל?

תפילה שמורה לעת צרה, סכנה או מצוקה. כאשר עשיו הולך לקראת יעקב עם ארבע מאות שכירי חרב, הוא עומד להתפלל וזועק להשם: "הצילני נא". כאשר חולף עשור מאז החתונה של יצחק ורבקה והם עדיין לא זוכים ללדת ילד, הם נעמדים להעתיר תפילה. כך גם בחיים שלנו, כשדברים לא מסתדרים לנו כמו שצריך, כשיש אתגר קשה מאפשר להמשיך - אנו פונים אל השם מתוך המצוקה ומתפללים.

ברכה היא משהו שונה. כשרוצים שיהיה "עוד יותר טוב" - אז מגיעה הברכה. אפשר לראות את זה בכל הברכות עליהן מסופר בתורה. הקדוש ברוך הוא מברך את אברהם ואת יצחק, ומעניק להם בברכותיו הרחבה גדולה ויוצאת דופן. גם כשיצחק מברך את יעקב לפני מותו, וכשיעקב מברך את בניו ואת נכדיו לפני פטירתו שלו - הברכות עוסקות בטוב ובשפע, "וייתן לך" עוד ועוד.

וכך גם בחיים שלנו. כשחותמים על עסקה, כשהבן מתחיל מסלול לימודים חדש, או כשעוברים דירה - מבקשים מהשם סייעתא דשמיא והצלחה. כשמשתתפים בשמחה משפחתית או בחנוכת הבית, מרימים כוסית ומאחלים שאך טוב וחסד ימשיכו להרעיף עלינו ועל כולם מלמעלה. אלו לא מצבים שבהם נשקפת סכנה, אלא מצבים שבהם אנו פשוט מייחלים ומאחלים שהטוב והשפע ימשיכו להגיע מלמעלה, שנהיה עוד יותר מאושרים ושמחים.

אפשר להבחין די בקלות, מניסוח המילים והסגנון, בין תפילה לברכה. בתפילה פונים לקדוש ברוך הוא, בברכה פונים למתברך. בלשונו של הרבי בשיחה: "בתפילה הפנייה היא לגמרי לקדוש ברוך הוא, מתפללים להשם שיעזור לאותו אחד שמתפללים בעבורו. ואילו ברכה נאמרת לאדם המתברך".

זה הבדל לשוני שמסמל הבחנה מהותית בין השתיים.

כאשר האדם נמצא במצוקה גדולה שאין ממנה מוצא לכאורה, או שהוא חווה צורך מיוחד ולא נראה באופק פתרון, הוא משליך את יהבו על השם. כשהמציאות הטבעית פשוט לא מסתדרת, הוא נשען על הקדוש ברוך הוא ומתפלל. ברגעים האלה - זה רק הוא והקדוש ברוך הוא.

הורים שמכניסים ילד לניתוח, השם ישמור, לא מאחלים לו "בהצלחה", אלא פונים ישירות

7. כדאי לעיין בסעיף ה' בשיחה עצמה, ובהערה 36 - משם עולה שניתן לפרש את הפסוקים כך שחזן מהברכה שהעניק לילדים, יעקב גם נשא תפילה.

במבט ממרחק הזמן, ניתן לומר שלא השבטים צדקו ולא יעקב צדק. החשש והפחד היו בלתי מוצדקים בעליל כאן. שכן למרות ששני הצדדים חשבו בסתר ליבם שיש כאן צרה גדולה, בסופו של דבר התברר שלא הייתה כאן סיבה אמיתית לתפילה. זאת משום שהמשנה למלך מצרים היה יוסף הצדיק, וכל הסיפור היה הצגה שיוסף ערך כדי לבחון את נאמנותם של האחים.

אבל האמת היא שזהו מבט שגוי וקצר רואי. כאשר מבינים שהתורה לא סתם מספרת סיפורים, אלא שכל פרט בסיפורי התורה נועד ללמד אותנו ולכוון את דרכנו בחיים, תופסים בצורה ברורה שיעקב הוא זה שצדק:

התורה היא הרי נצחית בכל עת ובכל זמן, ובפרט "מעשה אבות" שהיוו "סימן לבנים". מובן שמכך מפיקים הוראה בכל הזמנים:

לכל לראש ההוראה הינה, שכל עניין שיהודי עושה, למרות שנראה לו כי מדובר בדבר טבעי, אל ליהודי לחשוב שעליו לעשות רק מה שנראה נחוץ מצד דרכי הטבע, וחיוץ מזה "אינו חסר כלום". אלא עליו לדעת שהוא חייב להיזקק לתפילה, ולא כדבר נוסף, אלא כעניין עיקרי.

ובאם הוא חושב, חס ושלום, ש"אינו חסר כלום", הרי זהו חיסרון נוסף, וצריך הוא להתפלל גם עליו.

ואף שנדרשות מיהודי עשייה ופעולה בדרכי הטבע, צריך להיות אצלו העיקר להתפלל למי שהעושר שלו¹ בנוגע לפרנסה, ובדומה לכך בכל ענייניו ודרכיו, הן הגשמיים הן הרוחניים².

התפילה של יעקב אכן הייתה בדיוק במקום. משום שתמיד, כל מה שקורה ליהודי בחיים הוא אף פעם לא 'השתלשלות עניינים' אקראית, ושום בעיה או משבר הם לא מקרים רגילים שאפשר לפתור ב'חפיסת פרלנים'. תמיד זקוקים לתפילה. התורה מבקשת ללמד אותנו בזאת יסוד חשוב בתפיסת העולם והחיים שלנו. גם פנצ'ר בגלגל

או מכה ברגל, גם דבר שנראה בעינינו יומיומי וטבעי, שכבר קרה להרבה אנשים, לא קרה לנו סתם. כל דבר שקורה ליהודי הוא סיבה לאמירת תהלים ולהוספה בצדקה, הזדמנות לחשבון נפש או תמריץ להתחזקות בהידור במצוות ולהוספת חיות והתלהבות בתפילה ובלימוד התורה.

ובכלל, כל הישג וכל צורך שלנו תלויים בתפילה. צריך להכין גם תוכנית פעולה על פי דרכי הטבע והכללים הנהוגים בעולם, אבל ליהודי צריך להיות ברור שהכול מתחיל ונגמר בסייעתא דשמיא, בתלות שלנו בקדוש ברוך הוא, שמנהל הכול בהשגחה פרטית מופלאה. אם אנו זקוקים לבריאות, לפרנסה, לנחת מהילדים, וגם להצלחה בלימוד התורה ובשליחות הקדושה - הסידור וספר התהלים הם הדברים שנצטייד בהם לפני כל השאר.

יעקב צדק, משום שככה בדיוק צריך להתייחס לכל מה שקורה: לא כתופעה או התרחשות טבעית, אלא כמסר מכון ומדויק משמים. כל שעה היא שעת תפילה, וכל דרך זקוקה לתפילת הדרך.

הרבי מוסיף משפט נוקב, שמחדד את המסר עוד יותר: **"ואם הוא חושב ש"אינו חסר כלום", זהו חיסרון נוסף וצריך להתפלל גם עליו".** הגישה שאותה ייצגו השבטים, ואיתה אנחנו עצמנו נוטים להזדהות באופן אינסטינקטיבי, ש"אין מה לדאוג" ו"לא חסר כלום" - היא גישה בעייתית. כאשר יהודי מרגיש שהוא מסתדר בחיים בלי לומר תהלים או ללמוד חסידות, הוא נמצא בבעיה קשה. זו עצמה צרה שעליה צריך להעתיך בתפילה להשם ולבקש "חוננו מאיתך חוכמה בינה ודעת", שנוכל לקרוא את המצב נכון, במשקפיים יהודיים וחסידיים, ולהבין שהכול תלוי בתפילה.

נס אמיתי

המסר שהפקנו מהסיפור קשור במיוחד ל"ימים ההם בזמן הזה", לנס חנוכה.

כך אומר הרבי בשיחה: "למרות שענייני הישועה וההצלה הקשורים עם ימי החנוכה באו בדרך כלל על ידי ניסים ונפלאות... בחיצוניות יכול הדבר להיראות שישנם ניסים שיש להם קשר לדרך הטבע... [אך] באמיתיות היו אלו ניסים גלויים שהם לגמרי למעלה מן הטבע: גיבורים ביד חלשים וכו'".

גם את ניצחון המכבים על היוונים בחנוכה אפשר היה לפרש באופן טבעי. למכבים היו

יח. נדה ע, סע"ב. וראה דרמ"צ קו, סע"א ואילך. ובכ"מ.

יט. ראה נדה שם: מה יעשה אדם ויחכם ירבה בישיבה וימעט בסחורה כו' (ונוסף לזה): יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו. ע"ש.

אנחנו דור אחר

'בדורות הקודמים היה אפשר להסתפק בהנהגה חסידית בלבד, או באמירת ענייני חסידות בתור סגולה. בדור שלנו מוכרח להיות לימוד מעמיק בתורת החסידות'

וזאת, בנוסף על העניין שמשקיעים את החוכמה-בינה-דעת שבראש בענייני פרנסה, ולא כמו בדורות הקודמים שהעיסוק השכלי בענייני החומר היה זניח, וברחוב מנשבים רוחות בלתי מצויות 'רוחות' חזקות העלולות להזיק לנפש] וכו', הרי פשיטא [פשוט הדבר] שאי אפשר להסתפק בהשתייכות לתורת החסידות באופן אופן של הדורות הקודמים,

אלא צריך להיות 'זה לעומת זה': אל מול העיסוק השכלי בענייני העולם, צריך להרבות הבנה והשגה כמשקל נגד, על ידי לימוד לעומקה בפנימיות התורה, הנקראת בזוהר הקדוש "אילנא דחיי" [עץ החיים], ומוסיפה היא חיות בלימוד תורת הנגלה, בקיום מצוותיה וכו', עד לחיי הגוף של איש הישראלי אשר גם הוא קדוש הוא, וגם בו צריכה להיות ניכרת השפעת לימוד החסידות באופן זה, והרי מבוארים העניינים הללו בארוכה בכמה מקומות, ומהם באגרת הקודש לרבנו הזקן בעל התניא (שבספר זה ניכר שהינו 'פוסק' בנסתר דתורה) והשולחן ערוך (שבו הינו 'פוסק' בנגלה דתורה) בסימן כ"ו, ובקונטרס עץ חיים לנכד נכדו וממלא מקומו - אדמו"ר מוהרש"ב.

ויהי רצון שגם בנוגע ללימוד זה יבשר בקרוב אשר מרגיש בטוב ומוסיף בו מזמן לזמן וכו'.

(כרך יז, אגרת ורפה)

כיוון שבמכתבו אליי חותם לאחר היחתום [מציין בשולי חתימתו], אשר נין ונכד הוא לארזי תורת החסידות, תקוותי חזקה אשר יש לו קביעות עיתים בלימוד תורתם, תורת החסידות, נוסף על ההנהגה באופן המתאים לתורה זו, ואשר בוודאי גם מוסיף מזמן לזמן בכל זה כציווי תורתנו ד"מעלין בקודש".

ובוודאי למוֹתָר להעיר, שמבחינת ההשתייכות לתורת החסידות קיים שינוי בין הדורות הקודמים לדורנו, בכך שאם בדורות שקדמונו אפשר היה להסתפק בהנהגה חסידותית בלבד או באמירת ענייני תורת החסידות בדרך סגולה [מתוך אמונה שעצם אמירת הדברים פועלת על האדם התעוררות בעבודת השם], מבלי להשקיע בהעמקה, הבנה והשגה שבה [בתורת החסידות], שהרי אז, בדורות הקודמים, לא היה העולם מושקע כל כך בשכלים [רעיונות שכליים] שהינם הפוכים משכל התורה, ובנוסף, ברחוב הייתה ניכרת יהדות, ועל-אחת-כמה-וכמה בבית פנימה, וממילא גם התנהגות חסידותית ואמירת ענייני חסידות מבלי העמקה, כאמור, היו מספיקים.

אך כאשר מדובר על דורנו אנו, הנה בתקופתנו זו, שמושקעים בענייני תחבולות וערמומיות של חוכמות חיזוניות [חכמות העולם] (ולצערנו לא רק בחוכמות ניטרליות, אלא שקועים, ולא חלק קטן, "בחכמה" של כפירה),

הביאור מופיע בגופן כזה. מילים שעוזרות לשטף הקריאה הכנסנו ללא סוגריים, מילים שמבארות מושגים או מילים - מופיעות בתוך סוגריים.

בית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או לחוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים רלוונטיים תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

חבצע מיוחד לארץ הקודש: 35% הנחה לשנה הראשונה

JEM ישראל < did.li/JEM-tv > 03-3883554

לחיות עם הרבי - סביב השעון

וידאו מהרבי ברצף בכל שעות היממה

התוועדות משפחתית
לשולחן שבת

שולחן שבת חסידי

אנחנו עשירים!

מדוע נתן הרבי לר' ראובן דונין דולר נוסף ל'דמי חנוכה'? ומדוע הענקה כספית לילדים היא פעולה חינוכית? – המסרים החשובים ממנהג הענקת 'דמי חנוכה'

'זה עבור אחיך!'

ר' ראובן אכן רצה למלא את בקשתו. אך לאחר שהתעניין מעט, נודע לו שהרבי מקפיד לתת 'דמי חנוכה' רק למי שנוכח במקום, ושאינו זה מקובל לבקש עבור אחרים. מששמע זאת, החליט שלא לבקש בשמי.

והנה זה פלא. כאשר ניגש ר' ראובן אל הרבי, הושיט לו הרבי את 'דמי חנוכה' עבורו - וכעבור רגע מסר לו הרבי 'דמי חנוכה' נוספים, באומרו: "זה עבור אחיך אברהם!" - וכל זאת בלי שאחי הוציא מילה מפיו!

סיפר הרב אברהם דונין:

במשך שנות הנשיאות הראשונות, בליל נר חמישי של חנוכה, היו נכנסים אל הרבי תלמידי הישיבה ב-770 שהקפידו על שמירת זמני הלימוד בחסידות. הרבי היה אומר בפניהם שיחה מיוחדת ומעניק לכל אחד מהם 'דמי חנוכה'.

בשנת תשי"ט למדתי אני בארץ הקודש, אך אחי, ר' ראובן דונין, למד אז בישיבה בחצרות קודשנו. ביקשתי ממנו שכאשר יקבל מהרבי 'דמי חנוכה' - יבקש גם עבורי.

מתנה כספית!?

מעודד צבירת הון. אנו רואים בעינינו עד כמה המשיכה לכסף היא בוץ טובעני, כזה שגורר את האדם לרדוף אחריו ללא שובע וללא גבולות.

אך העובדה שאנו נוהגים להעניק בחנוכה מתנה כספית דווקא, מלמדת שיש בכך שיעור חינוך חיובי ונחוץ, הן עבורנו המבוגרים והן ובמיוחד עבור הילדים.

מנהג הענקת 'דמי חנוכה', זכה לחביבות יתרה אצל הרבי. הרבי חילק בעצמו 'דמי חנוכה' בהזדמנויות רבות, ואף עורר רבות על קיום המנהג על ידי כל אחד ואחת.

החיבור בין מתנה כספית ובין מנהג ישראל, ש"מנהג ישראל תורה הוא", הוא די מוזר במבט ראשון. מנקודת המבט שלנו, חינוך לעבודת ה' אמור להיות כזה שלא 'עושה עסק' מכסף, ולא

הממון היהודי

היוונים הכירו בכך שגם המושג 'כסף' אצל יהודים, הוא שונה. מדובר אומנם באותו ממון גשמי, אך אצל יהודי הייעוד והמטרה של הממון היא לקדושה. הכסף הוא אמצעי בלבד, שמשרת ותורם לניהול אורח החיים בהתאם לרצון ה'.

היוונים רוצים לשלוח יד ב"ממון היהודי" - להפוך אותו להיות כמו הממון היווני, להבדיל. כזה שמהווה מטרה ולא אמצעי, גשמיות לשם גשמיות.

בתיאור נס החנוכה בספר "היד החזקה", כותב הרמב"ם שהיוונים "פשטו ידם בממונם" של ישראל.

במובן הפשוט, מדובר בנזק שחוללו היוונים, שחמדו ובזזו את ממונם של ישראל במהלך המלחמה. אך במובן העמוק יותר, יש כאן ביטוי לאפיק נוסף בו התנהלה מלחמת היוונים, שכידוע הייתה בעיקרה מלחמה רוחנית, בניסיון לבצע 'חינוך מחדש' של עם ישראל.

לקדושה, בתור מתנת עידוד ללימוד תורה והתנהגות נאותה, או בתור מתן אפשרות לילד לתת לצדקה מכספו האישי.

'דמי החנוכה' שאנו מעניקים לילדים, מהווים תשובת המשקל למלחמת היוונים. אנו מעניקים לילדים מתנה כספית, ובעצם מבהירים להם מה זה כסף יהודי: כזה שנועד לשמש כלי עזר

עשיר חסר כל

את רעבוננו, או בית כדי לשכון בו, וחיינו אומללים וחסרי כל.

כלומר: הכסף בפני עצמו הוא רק פוטנציאל. הכסף אינו ממלא את צורכי האדם, אלא רק מאפשר לאדם לרכוש אותם. כדי לממש את הפוטנציאל ולמלא את החיים בכל טוב, נדרשת מהאדם פעולה, להוציא את הכסף ולממש אותו ברכישת צרכיו.

עד כאן דיברנו על השימוש הנכון בכסף, אך מסתבר שעוד קודם לכן, יש בכסף בפני עצמו שיעור חשוב לחיים, שאותו אנו רוצים להעביר וללמד באמצעות הענקת 'דמי חנוכה'.

בדרך כלל אנו מביטים על מי שיש לו כסף, כאדם ש'הסתדר' בחיים ויש לו את כל מה שהוא צריך. אך זה לא ממש מדויק, הכסף לבדו לא מספיק. יכול להיות מצב בו יש לאדם כסף לרוב, אך הוא אינו רוכש באמצעותו אוכל כדי להשביע

אנחנו עשירים

עשיר. בתוכנו פנימה קיימים כוחות עצומים, "הון תעצומות", בכל תחומי הנפש - השכל, הרגשות וכוחות הביצוע. אך בדיוק כמו במשל של הכסף, כדי לממש את הכוחות הללו, נדרשת מאיתנו פעולה. להכיר בקיומם, ולהוציא אותם לאור.

נכון, זה דורש מאיתנו קצת מאמץ. אבל הובטחנו: "יגעת - ומצאת". אם רק נתייגע ונתאמץ להוציא את אותם כוחות אל הפועל, עד מהרה נגלה ש'מצאנו' אותם.

כולנו פוגשים בדרך החיים לא מעט צמתים בהם אנו חשים חסרי אונים. תחושת חוסר המסוגלות, או אי היכולת להתמודד מול קושי מסוים, היא דבר שכולנו פוגשים די בתדירות.

לעתים חולפת המחשבה, שזהו מר גורלנו. יש את אלו שמצליחים ויש את אלו שלא... אך זו טעות. אנו דומים לאותו אומלל שחי כחסר כל, בעוד שחשבון הבנק שלו גדוש בכסף לרוב. עלינו לדעת שכל אחד ואחת מאיתנו הוא

על שם העתיד

כשהגעתי אל הרבי, שאל אותי הרבי: 'אתה לומד חסידות?'

שתקתי. הייתי עדיין נער צעיר, ובקושי ידעתי אז במה מדובר...

מי ש'הציל את המצב' היה המשפיע הרב שמואל לויטין, שעמד שם בסמיכות. הוא אמר לרבי: 'הוא ילמד חסידות'.

הרבי חיך, והעניק לי דולר ל'דמי חנוכה', על שם העתיד...

סיפר הרב אברהם קאפל באכער:

בהיותי נער צעיר, למדתי בשיבת 'תומכי תמימים' בניו יורק, ברחוב בדפורד.

באחד מלילות החנוכה, כשחזרתי מהישיבה לשכונת קראון הייטס, שמעתי שהרבי מחלק דמי חנוכה לתלמידי הישיבה ב-770.

הסדר היה שהתלמידים הצעירים שלמדו בבדפורד מעולם לא קיבלו מהרבי דמי חנוכה, ורק הבחורים הלומדים ב-770 זכו לכך. אך בכל זאת נכנסתי ל-770 ונעמדתי בתור לחלוקה.

(מבוסס על לקוטי שיחות חלק י עמוד 290;
אגרות קודש חלק כח אגרת י'תרלד)

יום שישי

כט כסלו – נר חמישי, ערב ראש חודש

- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת ערבית, ונזכר לאחר שאמר את שם ה' בברכת "המחזיר שכינתו לציון", אינו חוזר ומתפלל.⁸
- בשבת לא שרים "הנרות הללו", אלא רק את הסיים "על ניסין ועל נפלאותיך ועל ישועותיך".¹⁰
- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון - מהערב ועד מוחרתיים (עד השקיעה)¹¹ - אם נזכר אחרי שאמר את שם השם בברכת "בונה ברחמיו ירושלים", ואמר אחרי סיום ברכת "בונה ברחמיו": "ברוך . . שנתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזיכרון". ואם נזכר אחרי שכבר התחיל לומר "ברוך" של הברכה הבאה, ממשיך את ברכת המזון ולא חוזר.¹²
- מי שאמר "ועל הניסים" ו"יעלה ויבוא" בברכת המזון בסעודות השבת, אך שכח לומר "רצה" - אם נזכר לאחר שהתחיל לומר את המילה "ברוך"¹³ של ברכת "הטוב והמטיב", חוזר לאחור ואומר "רצה", וכן אומר שוב "יעלה ויבוא", אך אינו צריך לומר שוב "ועל הניסים".¹⁴

שבת פרשת מקץ

ל כסלו – שבת ראש חודש וחנוכה

התפילות וקריאת התורה

- יש להשתדל במיוחד להתפלל שחרית במניין, כדי לומר הלל עם הציבור.¹⁵ ומי שמאחר לתפילה בציבור, לא יאמר את ההלל עם הציבור אלא לפי סדר התפילה.¹⁶
- לקריאת התורה מוציאים שלושה ספרי תורה. בספר הראשון קוראים לשישה עולים בפרשת השבוע, ולאחר מכן מניחים את ספר התורה השני על הבימה, ועושים הגבהה וגלילה לספר הראשון. אחר כך קוראים לעליית שביעי את

- בערב ראש חודש יש להוסיף בלימוד תורה, בתפילה ובנתינת צדקה,¹ וכן מחלקים לצדקה את מה שהצטבר בקופות הצדקה במהלך החודש.²
- מדליקים נרות חנוכה (נר שישי) בבית הכנסת (וכן בהדלקות פומביות) - החל מזמן 'פלג המנחה' (15:37 באזור המרכז).
- מתפללים מנחה ומדליקים נר חנוכה בבית הכנסת, ואחר כך מדליקים בבית נרות חנוכה ולאחר מכן את נרות השבת.³ עם זאת, עדיף להתפלל במניין אחרי הדלקת הנרות, מאשר להתפלל ביחידות לפני ההדלקה.⁴
- אסור להזיז בשבת מגש, כיסא או שולחן שהניחו עליו את נרות חנוכה. אם רוצים להשתמש בו או להזיז אותו הציידה כדי לעבור שם במהלך השבת, צריך להניח ביום שישי על אותו מגש או כיסא שעליו מניחים את החנוכיה גם חלה או גביע קידוש (לא פשוט וזול אלא גביע בעל ערך), ואז לאחר שיכבו הנרות אפשר יהיה להזיז את המגש או הכיסא יחד עם החנוכיה שעליו לכל מקום שרוצים.⁵
- היום מדליקים את הנרות מוקדם יותר בכעשרים דקות לפחות מכל שאר ערבי חנוכה, ולכן יש להקפיד שיש בנרות מספיק שמן כך שידלקו לפחות חמישים דקות אחרי השקיעה.
- היום מתעכבים ליד הנרות רק מעט זמן, ולא חצי שעה כמו בכל ערב.⁶

ליל שבת קודש וראש חודש

- לא מכריזים "יעלה ויבוא" לפני שמונה עשרה בערבית ולא בשחרית מחר ומוחרתיים, אלא מזכירים לציבור בדפיקה על השולחן וכדומה.⁷

8. שו"ע סי' תכב ס"א, וראה שו"ע אדמו"ר סי' קיד ס"ז וס"ס רצד.
9. שיחת ש"פ מקץ תשמ"ב (הנחת הת).
10. כך נהג הרבי.
11. קצות השולחן סי' מז ס"ד ע"פ סידור אדמו"ר.
12. שו"ע אדמו"ר סי' קפח ס"ז. סידור אדמו"ר.
13. שו"ע אדמו"ר סי' קפח ס"ט. סידור אדמו"ר.
14. שו"ע אדמו"ר סי' קפח סעיף יד.
15. רמ"א תכבב. שו"ע אדמו"ר תפחג.
16. המזכיר הרה"ח ר"ל גורן בשם הרבי בשם אדמו"ר מהור"צ בשם אדמו"ר מהור"ש. וראה כף-החיים סי' תכב ס"ק לח.

1. התנועות תשמ"ו ח"ג סי' 593.
2. ספר-המנהגים עמ' 77.
3. ספר-המנהגים.
4. קיצור של"ה הל' חנוכה, וא"ר ר"ס תרע"ט.
5. ע"פ שו"ע אדמו"ר סי' רעז ס"ו, רעז ס"ד, שיא ס"ט. ראה 'התקשרות' גיליונות רפג, שפה, שפז, שפט.
6. היום-יום, כ"ה בכסלו. ספר-המנהגים.
7. שם, וס' דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד פ"ז הערה 4.

קריאת ראש חודש בספר השני, ולאחר מכן מניחים את הספר השלישי על הבימה, אומרים חצי קדיש, ועושים הגבהה וגלילה לספר השני. אחר כך קוראים למפטיר בספר השלישי את קריאת חנוכה "ביום השישי", ועושים הגבהה וגלילה לספר השלישי.

• על מנת למנוע 'טירחא דציבורא', יש לוודא כי ספרי התורה יהיו מוכנים מראש לקריאת ראש חודש וחנוכה.

• אם יש רק ספר תורה אחד עושים הגבהה וגלילה רק בסיום כל הקריאות. את חצי הקדיש אומרים בכל מקרה אחרי הקריאה שלפני עליית המפטיר.

• קוראים את הפטרת שבת חנוכה, ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון של הפטרת שבת ראש חודש, ולאחר מכן פסוק ראשון ואחרון של הפטרת "מחר חודש".

• אם טעה וקרא הפטרה אחרת, ונזכר רק לאחר הברכות - קורא את הפטרת שבת חנוכה בלי ברכה.¹⁷

• במוסף אומרים "אתה יצרת". מי שטעה ואמר "תקנת שבת" כמו בשבת רגילה - אם נזכר לפני סיום תפילת שמונה עשרה, חוזר ל"אתה יצרת"; ואם נזכר אחרי שסיים, חוזר ומתפלל שמונה עשרה. ואם אמר את ברכת "אתה יצרת", או הזכיר במשהו את מוסף ראש חודש, אף אם סיים בטעות "מקדש השבת" כמו בכל שבת - לא צריך לחזור ולתקן.¹⁸

• לאחר התפילה עורכים התוועדות¹⁹, ויש לסדרה באופן כזה, שיוכלו המשתתפים להמשיך את ההתוועדות בסעודת שבת בבתיהם.²⁰

יעלה ויבוא

• מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת שחרית או מנחה היום ומחר:

• אם נזכר מיד אחרי שאמר את שם השם בסיום ברכת "המחזיר שכינתו לציון", יאמר "למדני חוקיך", ואז יאמר "יעלה ויבוא" ואחר כך

ימשיך ויאמר "ותחזינה"²¹.

• ואם נזכר אחרי שכבר סיים את הברכה, יאמר "יעלה ויבוא" וימשיך בברכת מודים.

• ואם נזכר אחרי שכבר התחיל "מודים", חוזר לברכת "רצה".

• ואם נזכר אחרי שאמר את שם השם של סיום ברכת מודים או שים שלום, לפני שחוזר לברכת רצה משלים ואומר "[ברוך אתה ה'] למדני חוקיך", ואז חוזר לברכת רצה.

• ואם נזכר אחרי שאמר את "יהיו לרצון" השני בסיום שמונה עשרה, חוזר ומתפלל שוב (בלי לומר "ה' שפתי תפתח"), או שייגש חזן ויתפלל את חזרת הש"ץ.

• ו[בשחרית] אם נזכר אחרי שהתפלל מוסף, אינו חוזר.²²

• ו[במנחה] אם נזכר בתפילת ערבית - לאחר תפילת שמונה עשרה של ערבית יאמר מזמור תהלים ואחר כך יתפלל שוב את תפילת שמונה עשרה. אם מדובר בערבית של ליל ב' של ראש חודש - יכוון במחשבתו שזו תפילת תשלומין, ואם מדובר בערבית של מוצאי ראש חודש - יכוון במחשבתו שזו תפילת נדבה.²³

מנהגי ראש חודש

• נוהגים להוסיף מאכל מיוחד בארוחה לכבוד ראש חודש²⁴, מלבד ההוספה שעושים גם לכבוד חנוכה.

• מנהג עתיק ללמוד בכל ראש חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י ופירושים נוספים מפרק התהלים האישי המתאים לגיל (לדוגמה, מי שהוא בן שלוש עשרה - פרק יד). אם יש בפרק יותר משנים עשר פסוקים (ובשנה מעוברת, אם יש יותר משלושה עשר), מחלקים את הפרק ולומדים בכל ראש חודש מספר פסוקים כך שבמהלך השנה ילמדו את הפרק כולו. ואם יש פחות פסוקים, חוזרים ולומדים שוב את הפרק.²⁵

מוצאי שבת קודש

• אין לאחר את תפילת ערבית, כדי שלא לאחר את הדלקת נרות חנוכה.

21. ריטב"א תענית גב ד"ה ושמעתי. כף-החיים סי' קיד ס"ק כח. לוח כולל-חב"ד ליל א' דחזו"מ"ס.

22. שו"ע אדמו"ר סי' קכו ס"ג.

23. לוח כולל-חב"ד בד"ח מרחשון.

24. ראה שו"ע א"ח סי' תיט וכף-החיים שם ס"ק ד.

25. ספר המנהגים עמ' 36.

17. לוח כולל-חב"ד.

18. לוח כולל-חב"ד (מקור דין זה - בבב"א-יוסף תצ"ס"ק ח, שו"ת תשובה-מאבהה ח"א סי' קס, חכמת-שלמה סו"ס תכה, ליקוטי מהר"ח (בדפוס המקורי - ח"ב דף צו ע"ב).

19. היום-יום, ל' ניסן. 'התוועדות' תשנ"ח עמ' 383.

20. אג"ק כרך י עמ' ד, ועיי"ש עמ' ט.

- לפני "עלינו לשבח" מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת²⁶. אם מי שמדליק את הנרות לא התפלל עדיין ערבית או שכח לומר "אתה חוננתנו" בתפילה, יאמר לפני ההדלקה "ברוך המבדיל בין קודש לחול".
- בבית הכנסת - מדליקים נרות חנוכה, מסיימים "עלינו" וקדיש, ואחר כך עורכים הבדלה.
- בבית - עורכים הבדלה, מדליקים נרות חנוכה ואחר כך אומרים "וייתן לך"²⁷.

יום ראשון

א טבת – ראש חודש, חנוכה

שחרית

- מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים בפרשת ראש חודש לשלושה עולים (עליית הכהן מסתיימת במילים "רביעית ההין"), ולאחר מכן מניחים את ספר התורה השני על הבימה, ועושים הגבהה וגלילה לספר הראשון. אחר כך קוראים בספר השני לעולה הרביעי בקריאה לחנוכה ("ביום השביעי"), ולאחר מכן אומרים חצי קדיש, ועושים הגבהה וגלילה לספר השני.
- אחרי אמירת "אשרי" "ובא לציון" והחזרת ספרי התורה לארון הקודש, חולצים את התפילין של רש"י ומניחים תפילין של רבינו תם. קוראים בהן קריאת שמע, פרשות "קדש" "והיה כי יביאך" ושש זכירות (ואת השיעורים היומיים לומדים אחרי סיום כל התפילה)²⁸. אחר כך חולצים את התפילין ומתפללים מוסף.
- הרבי נהג להתפלל מוסף בלי להלביש בחזרה את הזרוע בשרוול אחרי חליצת התפילין.
- החזן לא מסיים "בא לציון" בקול רם. מכיוון שיש הפסקה ארוכה בין הכנסת ספרי התורה לארון הקודש לבין אמירת חצי קדיש שלפני מוסף, החזן צריך לומר מזמור תהלים כלשהו לפני אמירת הקדיש²⁹, ולפחות את סיומו לומר בקול³⁰.

מנהגי ראש חודש

- לא מסתפרים³¹ ולא קוצצים ציפורניים בראש חודש³².
- הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות מסוימות בראש חודש, כמו תפירה³³ וגיהוץ של בגדים שלא צריך לאותו יום³⁴ - בכל מקום לפי מנהגו³⁵.
- נוהגים להוסיף מאכל מיוחד בארוחה לכבוד ראש חודש³⁶, מלבד ההוספה שעושים גם לכבוד חנוכה.
- מי שהתחיל לאכול סעודה ואכל לפחות 'כזית' לפני השקיעה, אומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון - גם אם הסעודה מסתיימת בתוך הלילה. אך זאת בתנאי שעדיין לא התפלל תפילת ערבית³⁷.

יום שני

ב טבת – זאת חנוכה

- היום יש להשלים ולהוסיף בנתינת דמי חנוכה³⁸, וכן להשלים את הפעולות ב"מבצע חנוכה"³⁹.
- כמו כן, היום עורכים התוועדות שבה מסכמים את חנוכה כמנוע להמשך הפעילות בהארת העולם באור התורה והמצוות⁴⁰.
- היום יש ללמוד את מאמר אדמו"ר הזקן (או על כל פנים חלק ממנו) המבאר את מעלת 'זאת חנוכה', והעיקר 'לחיות' עימו [המאמר "ביום השמיני" - לקוטי תורה, דרושי שמיני עצרת פו, ג. הגהות הצמח צדק למאמר - אור התורה, חנוכה, תתקסב, א]⁴¹.
- על פי הצעת הרבי, גם במהלך יום זה מדליקים - בלי ברכה - נרות חנוכה בכינוסים, ובמיוחד בכינוסי ילדים, ומספרים את סיפורי הניסים

31. שו"ע אדמו"ר סי' רס ס"א.

32. קצות-השולחן סי' עג בבדי-השולחן ס"ק ד, צוואת ריה"ח אות מח. וראה בס' מנהגי ר"ח-חב"ד פ"א הע' 2, ובס' קיצור הלכות מש"ע אדמו"ר ב'מלואים' לס' רס-רסב (עמ' נד).

33. 'תורת מנחם - התוועדויות' תשד"מ ח"ב עמ' 948.

34. שערי-תשובה ס"ק ג. כף-החיים ס"ק ללב.

35. שו"ע ורמ"א סי' תיו ס"א.

36. ראה שו"ע א"ח סי' תיט וכף-החיים שם ס"ק ד.

37. שו"ע אדמו"ר סי' קפח סעיף יז.

38. תורת מנחם - התוועדויות תשמ"ט ח"ב עמ' 92.

39. שם עמ' 90.

40. שם עמ' 95. וראה תורת-מנחם התוועדויות תש"נ עמ' 88, 92.

41. תורת-מנחם התוועדויות תשמ"ט ח"ב עמ' 86.

26. כך נהגו במניין של הרבי.

27. ספר-המנהגים.

28. ספר-המנהגים עמ' 36.

29. ספר-המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ' שטז. אג"ק לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"ב עמ' רפג.

30. ע"פ קצות השולחן סי' טז בבדי השולחן ס"ק ו, ספר המנהגים עמ' 6.

- את הזמן הזה שבו לא לומדים צריך להיזהר לא לבזבזו סתם בבטלה. יש לנצל את הזמן הזה להפקת תועלת בנושאים שמוסיפים חוכמה וחרירות כדי שיוכלו ללמוד ולהבין דברי תורה טוב יותר, וכן בניהול ענייני הבית, ובהוספה בצדקה וחסד⁴⁸.

יום המישי

ה טבת

- הרבי הכריז על יום זה כיום סגולה ועת רצון, בעקבות "ידן נצח" במשפט הספרים.
- הרבי קרא להקים ספריות תורניות, ציבוריות ופרטיות, ולהרחיב את הספריות הקיימות. גם הילדים ירחיבו את הספרייה הפרטית שבחדרם בספרי קודש⁴⁹.
- ביום זה יש להוסיף ולקבוע עיתים לתורה ובמיוחד בלימוד ברבים - ובמיוחד לימוד משנה, רמב"ם ושולחן ערוך, וכן פנימיות התורה - וכן להשפיע על אחרים לעשות כך⁵⁰.

48. ספר השיחות תש"נ ח"א עמ' 193.

49. 'התועדויות' תשמ"ח ח"ב עמ' 164-174, תשמ"ט שם עמ' 103. סה"ש תשנ"ב עמ' 488,360,227. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 211-212.

50. 'התועדויות' תשמ"ח שם. סה"ש תשנ"ב שם.

של חנוכה⁴².

- כמו כן, הנרות הדולקים בבית הכנסת אין לכבותם לאחר מנחה, ויש להשאיר אותם דולקים גם בצאת חנוכה עד שיכבדו⁴³.
- את שאריות הפתילות והשמן המשוּמשים מהחנוכייה שורפים (בפני עצמם. שלא תופק מן השריפה תועלת עבור דברים אחרים)⁴⁴. שמן שנותר בבקבוק או בכוסית מוכנה להדלקה - לא צריך לשרוף.

יום רביעי

ד טבת

- הערב⁴⁵ 'ליל נִיְתָל'. מצאת הכוכבים ועד חצות הלילה⁴⁶ לא לומדים תורה, גם לא חסידות⁴⁷.
- האבלים אומרים את המשניות לאחר התפילה כרגיל.

42. שיחת מוצאי זאת חנוכה תשל"ד ס"ג.

43. יומן תשכ"ה אות קס.

44. שו"ע ונ"כ סי' תרע"ז ס"ד. ביאור הלכה שם.

45. שיחת כ' כסלו ה'תשל"ז, סל"ח. אג"ק ח"ג עמ' כב.

46. לוח 'היום יום' יז טבת. ספר המנהגים עמ' 8. וראה ב'התקשרות' גיליון רפג עמ' 18 וגיליון שלג עמ' 19. אג"ק ח"ד עמ' שנב.

47. גיליון 'כפר חב"ד' מס' 646 עמ' 15. 'רשימות' חורף תרצ"ה, חוברת קעט ס"ט.

מבוסס על הספר 'עת לדעת', בהוצאת צעירי אגודת חב"ד מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה מוקדש לעילוי נשמות

אירועים בדברי ימי חסידות חב"ד על-פי לוח השנה

עת לדעת

הקדוש של הרבי, הרבי אמר שיחה ואחר כך נתן לכל אחד מטבע של דולר מכסף.

א טבת

תרפ"ח

הרבי והרבנית נוסעים לברלין, שם הם גרים עד חורף תרצ"ג. במשך שנים אלו הם נוסעים לפגוש את אדמו"ר הריי"צ בריגה, לטביה, וכן נוסעים לחתונת אחותה של הרבנית, מרת שיינא, בעיר לנדבורוב בפולין (כיום ליטא).

תשנ"ב

הרבי חילק לכל אחד דמי חנוכה: מטבע של דולר ושטר של דולר בנתיק קטן שעליו המילים

כט כסלו

תקנ"ט

ביום זה חזרו לביתם החסידים שנאסרו בעת מאסרו הראשון של אדמו"ר הזקן, ונקבע ליום התועדות ושמחה.

תקס"א

לפי אחת הגרסאות, ביום זה השתחרר רבינו הזקן ממאסרו השני.

תשי"ב

הרבי החל לחלק דמי חנוכה לתלמידי ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בברוקלין שהקפידו על שמירת סדרי הישיבה. הבחורים הוזמנו לחדרו

תרל"א

חתונת סבו וסבתו של הרבי - הרב הגאון החסיד רבי ברוך שניאור, נינו של אדמו"ר הצמח צדק, והרבנית זלדה רחל בת הרב החסיד ר' זלמן חייקין, מחסידי אדמו"ר הצמח צדק ואדמו"ר מהר"ש.

תרע"ז

נפטר הרב החסיד ר' מרדכי דובער סלונים, בן הרבנית מנוחה רחל. נולד בליובאוויטש בשנת ת"ר, ובגיל חמש עלה עם הוריו לארץ הקודש. היה ממנהלי כולל חב"ד בארץ הקודש, ופעמים רבות נסע לליובאוויטש. נטמן בחברון ליד ציון אימו.

ת"ש

אדמו"ר הריי"צ הגיע לריגה שבלטביה, לאחר שהצליח לצאת מפולין במלחמת העולם השנייה. הוא שהה בריגה עד כ"ד אדר ראשון ת"ש, אז נסע משם לניו יורק.

תשמ"ז

ניתן פסק הדין בבית המשפט הפדרלי של ארצות הברית בנוגע לספרי וכתבי רבותינו נשיאנו שבספריית ליובאוויטש.

השופט קיבל את טיעוני אגודת חסידי חב"ד שכל חייו של אדמו"ר הריי"צ היו מסורים ונתונים לכלל, ובפסק דין שהשתרע על פני ארבעים עמודים קבע שהספרייה הינה ציבורית ושייכת לאגודת חסידי חב"ד העולמית. הנתבע חויב להחזיר מיד את הספרים והחפצים שברשותו, שניטלו שלא ברשות.

יום ה' טבת נקבע לחג "דידן נצח".

תשמ"ח

הרבי אמר שמשמעות היום הזה של ניצחון הספרים היא להוסיף בלימוד בהם, וכן ברכישת ספרי יהדות ובפיתוח ספריות תורניות.

תשמ"ט

הרבי חילק שני שטרות של דולר: אחד לתת לצדקה, ואחד כהשתתפות ברכישת ספרים חדישים או בתיקון ספרים ישנים.

ב טבת

תרי"ז

נפטר חתנו של אדמו"ר האמצעי, הרב החסיד ר' יעקב כולי סלונים, ונטמן בהר הזיתים בירושלים. הרב סלונים היה בנו של הגאון רבי משה שלמה זלמן, המוכר בשם "רבי זלמן רויזע'ס", מגדולי תלמידיו של אדמו"ר הזקן, ובעלה של הרבנית מנוחה רחל.

הרב והרבנית סלונים עלו לארץ הקודש בשנת תר"ה והתיישבו בנחלתו של אדמו"ר האמצעי בחברון. בכך הם חידשו את ההתיישבות היהודית-חב"דית בעיר האבות, וביתם הפך להיות המרכז הרוחני של העיר.

ת"ש

אדמו"ר הריי"צ עזב את ורשה שבפולין, בימי מלחמת העולם השנייה.

תשד"מ

הרבי הכריז על מבצע הדפסת ספר התניא בכל עיר בעולם שמתגוררים בה יהודים.

ד טבת

תר"מ

נפטר הרב הקדוש רבי חיים שניאור זלמן שניאורסון, בנו השלישי של אדמו"ר הצמח צדק. נולד בליובאוויטש בשנת תקע"ד, כשנה לאחר הסתלקותו של אדמו"ר הזקן, ונקרא על שמו (את השם "חיים" הוסיפו לו בילדותו כשחלה).

בשבת פרשת ויצא דרש על הפסוק מהפרשה "ושבתי בשלום אל בית אבי" ודיבר על נושא ההסתלקות, ובמוצאי שבת חלה במחלה שממנה לא קם. בעת מחלתו בא אחיו אדמו"ר מהר"ש לבקר אותו והרבה להתפלל לרפואתו. נפטר בגיל שישים ושש, ונטמן בליאדי.

ה טבת

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק
הכהן ע"ה ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

והתפעם רוחו וישלח ויקרא את־כל־חרטמי מצרים ואת־
כל־חכמיה ויספר פרעה להם את־חלמו ואין־פותר אותם
לפרעה: ונתה בצפרא ומטרפא ורוחא ושלח וקרא ית כל
חרשי מצרים וית כל חכמיהא ואשטעי פרעה להון ית
חלמה ולית דפשר יתהון לפרעה: ט וידבר שר
המשקים את־פרעה לאמור את־חטאי אני מזכיר
היום: וידבר שר המשקים את־פרעה לאמור את־חטאי
אני מזכיר היום: ומליל רב שקי (עם) לפרעה למימר
ית סרחני אנא מדבר יומא דין: י פרעה קצף על־עבדיו
ויחן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר
האפים: פרעה קצף על־עבדיו ויחן אתי במשמר בית שר
הטבחים אתי ואת שר האפים: פרעה רגז על עבדוהי
ויחב יתי במשרת בית רב קטולאי יתי ונת רב נחתומי:
יא ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון
חלמו חלמנו: ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש
כפתרון חלמו חלמנו: וחלמנא חלמא בלילאי חד אנא
והוא גבר כפשרן חלמה חלמנא: יב ולשם אהנו נער
עברי עבד לשר הטבחים ונספרי־לו ופתר־לנו את־
חלמתינו איש כחלמו פתר: ולשם אהנו נער עברי עבד
לשר הטבחים ונספרי־לו ופתר־לנו את־חלמתינו איש
כחלמו פתר: ותמן עמנא עולם עברנא עבדא לרב
קטולאי ואשטעינא לה ופשר לנא ית חלמנא גבר
כחלמה פשר: יג ויחי כאשר פתר־לנו כן היה אתי
השיב על־פני ואתו תלה: ויחי כאשר פתר־לנו כן היה
אתי השיב על־פני ואתו תלה: ונתה כמא די פשר לנא
כן נתה יתי אטיב על שמושי ונתה צלב: יד וישלח
פרעה ויקרא את־יוסף ויריאהו מן־הבור ויגלה ויחלף
שמלתיו ויבא אל־פרעה: וישלח פרעה ויקרא את־יוסף
ויריאהו מן־הבור ויגלה ויחלף שמלתיו ויבא אל־פרעה:
וישלח פרעה וקרא ית יוסף וארהיטויה מן בית אסירי
וספר ושני כסותה ועל לות פרעה:

שני ט ויאמר פרעה אל־יוסף חלום חלמתי ופתר אין
אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור
אתו: ויאמר פרעה אל־יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו
ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אתו: ואמר

א ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד
על־היאר: ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד
על־היאר: ונתה מסוף תרתינן שני ופרעה חלם והאם
על נהרא: ב והנה מן־היאר עלת שבע פרות יפות
מראה ובריאות בשר ותרעינה באחו: והנה מן־היאר
עלת שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר ותרעינה
באחו: והא מן נהרא סלקן שבע תורן שפירן למחזי
ופטימן בשר ורעין באחיה: ג והנה שבע פרות אחרות
עלות אחריהן מן־היאר רעות מראה ודקות בשר
ותעמדנה אצל הפרות על־שפת היאר: והנה שבע
פרות אחרות עלות אחריהן מן־היאר רעות מראה ודקות
בשר ותעמדנה אצל הפרות על־שפת היאר: והא שבע
תורן אחרנין סלקן בתריהון מן נהרא בישן למחזי
וחסירן בשר וקמן לקבליהון דתורן על כיף נהרא:
ד והאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את
שבע הפרות יפת המראה והבריאות וייקץ פרעה:
והאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את שבע
הפרות יפת המראה והבריאות וייקץ פרעה: ואכלן
תורתא בישן למחזי וחסירן בשר ית שבע תורתא שפירן
למחזי ופטימתא ואמער פרעה: ה ויישן ויחלם שנית
והנה | שבע שבילים עלות בקנה אחד בריאות
ומכות: ויישן ויחלם שנית והנה | שבע שבילים עלות
בקנה אחד בריאות ומכות: ודמיו וחלם תנינות והא
שבע שבילאי סלקן בקנאי חד פטימן וסבן: ו והנה שבע
שבילים דקות ושרופת קדים צמחות אחריהן: והנה
שבע שבילים דקות ושרופת קדים צמחות אחריהן: והא
שבע שבילאי לקנן ושקיפן קדים צמחן בתריהון:
ז ותבלענה השבילים הדקות את שבע השבילים
הבריאות והמלאות וייקץ פרעה והנה חלום:
ותבלענה השבילים הדקות את שבע השבילים הבריאות
והמלאות וייקץ פרעה והנה חלום: ובלעא שבילאי
לקנא ית שבע שבילאי פטימתא ומליתא ואמער פרעה
והא חלמא: ח ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא
את־כל־חרטמי מצרים ואת־כל־חכמיה ויספר פרעה
להם את־חלמו ואין־פותר אותם לפרעה: ויהי בבקר

פרעה ליוסף חלמא חלמית ופשר לית לה ואנא שמעית
עלך למימר דאת שמע חלמא למפשר יתה: טו ויען יוסף
את־פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את־שלוש
פרעה: ויען יוסף את־פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה
את־שלוש פרעה: ואחייב יוסף ית פרעה למימר בר מן
חכמתי אלהן מן גדם ?? ותתב ית שלמא דפרעה:
ז וידבר פרעה אלי־יוסף בחלמי הנני עמך על־שפת
היאר: וידבר פרעה אלי־יוסף בחלמי הנני עמך על־שפת
היאר: ומליל פרעה (עם) ליוסף בחלמי הא אנא קאם
על פיך נהרא: יח והנה מן־היאר עלת שבע פרות
בריאות בשר ויפת תאר ותרגינה באחיו: והנה
מן־היאר עלת שבע פרות בריאות בשר ויפת תאר
ותרגינה באחיו: והא מן נהרא סלקן שבע תורתא פטימן
בשר ושפירן למחזי ורעין באחתה: יט והנה שבע־פרות
אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד ורקות
בשר לא־ראיתי כהנה בכל־ארץ מצרים לרע: והנה
שבע־פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד
ורקות בשר לא־ראיתי כהנה בכל־ארץ מצרים לרע: והא
שבע תורתא אחרנן סלקן בתריהון חסידן ובישן למחזי
לחדא וחסידן בשר לא חזתי כותהון בכל ארעא דמצרים
לבישו: כ ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את שבע
הפרות הראשונות הבריות: ותאכלנה הפרות הרקות
והרעות את שבע הפרות הראשונות הבריות: ואכלן
תורתא חסיכתא ובישתא ית שבע תורתא קדמימתא
פטימתא: כא ותבאנה אלי־קרפנה ולא נודע ב־באו
אלי־קרפנה ומראיהון רע באשר בתחלה ואיקין:
ותבאנה אלי־קרפנה ולא נודע ב־באו אלי־קרפנה ומראיהון
רע באשר בתחלה ואיקין: ועלא למעיהן ולא אתידע ארי
עלו למעיהן ומחזיהון ביש פד בקדמימתא ואתערית:
כב וארא בחלמי והנה שבע שבלים עלת בקנה אחד
מלאות ומבות: וארא בחלמי והנה שבע שבלים עלת
בקנה אחד מלאות ומבות: וחזית בחלמי והא שבע
שבלאי סלקן בקניא חד מלין וסבן: כג והנה שבע
שבלים צנמות דקות שדפות קדים צמחות אחריהם:
והנה שבע שבלים צנמות דקות שדפות קדים צמחות
אחריהם: והא שבע שבלאי נצן לקנן שקיפן קדים צמחן

בתריהון: כד ותבלען השבלים הדקות את שבע
השבלים הטבות ואמר אלי־התרממים ואין מגיד לי:
ותבלען השבלים הדקות את שבע השבלים הטבות ואמר
אלי־התרממים ואין מגיד לי: ובלען שבלאי לקנתא ית
שבע שבלאי טבתא ואמרית לתרשיא ולית די מחזי לי:
כה ויאמר יוסף אלי־פרעה חלום פרעה אחד הוא את
אשר האלהים עשה הנני לפרעה: ויאמר יוסף
אלי־פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר האלהים
עשה הנני לפרעה: ואמר יוסף לפרעה חלמא פרעה חד
הוא ית די ?? עתיד למעבד חזי לפרעה: כו שבע פרות
הטבות שבע שנים הנה ושבע השבלים הטבות שבע
שנים הנה חלום אחד הוא: שבע פרות הטבות שבע
שנים הנה ושבע השבלים הטבות שבע שנים הנה חלום
אחד הוא: שבע תורתא טבתא שבע שנים אנון ושבע
שבלאי טבתא שבע שנים אנון חלמא חד הוא: כז ושבע
הפרות הרקות והרעות העלת אחריהן שבע שנים
הנה ושבע השבלים הרקות שדפות הקדים יהיו שבע
שני רעב: ושבע הפרות הרקות והרעות העלת אחריהן
שבע שנים הנה ושבע השבלים הרקות שדפות הקדים
יהיו שבע שני רעב: ושבע תורתא חסיכתא ובישתא
דסלקן בתריהון שבע (נ"י שבעא) שנים אנון ושבע
שבלאי לקנתא דשקיפן קדים וקנן שבע שני כפנא:
כח הוא הדבר אשר דברתי אלי־פרעה אשר האלהים
עשה הראה את־פרעה: הוא הדבר אשר דברתי
אלי־פרעה אשר האלהים עשה הראה את־פרעה: הוא
פתגמא די מלילית עם פרעה די ?? עתיד למעבד אחזי
לפרעה: כט הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל־
ארץ מצרים: הנה שבע שנים באות שבע גדול
בכל־ארץ מצרים: הא שבע שנים אהון סבעא (נ"י
שבעא) רבא בכל ארעא דמצרים: ל וקמו שבע שני
רעב אחריהן ונשכח כל־השבע בארץ מצרים וכלה
הרעב את־הארץ: וקמו שבע שני רעב אחריהן ונשכח
כל־השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את־הארץ: ויקומון
שבע שני כפנא בתריהון ויתנשי כל סבעא (נ"י שבעא)
בארעא דמצרים וישיצי כנפא ית (עמא ד) ארעא:
לא ולא־יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחרי

כן כִּי־כָבֵד הוּא מֵאֵד: וְלֹא־יִדְעַתְּ הַשְׁכַּע בְּאֶרֶץ מִפְּנֵי
 הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵיכֶן כִּי־כָבֵד הוּא מֵאֵד: וְלֹא יִתְיַדַע
 שׁוֹבְעָא (נ"י שֹׁבְעָא) בְּאַרְעָא מִן קֳדָם כִּנְפָא נְהוּא דִּיהִי
 בְּתֵר בֶּן אַרְי סָקִיף הוּא לְחָדָא: לֵב וְעַל הַשְּׁנוֹת הַחֲלוֹם
 אֶל־פְּרָעָה פַּעַמִּים כִּי־נִבְּוֹן הִדְבֵּר מֵעַם הָאֱלֹהִים
 וּמִמַּתֵּר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ: וְעַל הַשְּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־פְּרָעָה
 פַּעַמִּים כִּי־נִבְּוֹן הִדְבֵּר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמַּתֵּר הָאֱלֹהִים
 לַעֲשׂוֹתוֹ: וְעַל דְּאִתְּמִית חֲלָמָא לְפְרָעָה תַּרְתִּין זְמַנִּין אַרְי
 סָקִין תַּתְּנָמָא מִן קֳדָם יי ואֹחִי יי לְמַעֲבָדָה: לֵב וְעַתָּה
 יִרְא פְּרָעָה אִישׁ נִבְּוֹן וְחֲכָם וְיִשְׁתַּחֲוֶהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
 וְעַתָּה יִרְא פְּרָעָה אִישׁ נִבְּוֹן וְחֲכָם וְיִשְׁתַּחֲוֶהוּ עַל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם: וְכַעַן יַחֲזִי פְרָעָה גִבּוֹר סוֹכְלִתֵּן וְחַפִּים וּמִנִּיָּה עַל
 אַרְעָא דְּמִצְרַיִם: לֵב יַעֲשֶׂה פְּרָעָה וְיַפְקֵד פִּקְדִים עַל־
 הָאֶרֶץ וְחִמּוּשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שְׁנֵי הַשָּׁבָע:
 יַעֲשֶׂה פְּרָעָה וְיַפְקֵד פִּקְדִים עַל־הָאֶרֶץ וְחִמּוּשׁ אֶת־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שְׁנֵי הַשָּׁבָע: יַעֲבֵד פְּרָעָה וַיִּמְנִי מִהִימָנִין עַל
 אַרְעָא וַיִּנְדּוּ יָת אַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שְׁנֵי שׁוֹבְעָא (נ"י
 שֹׁבְעָא): לֵב וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֲכָל הַשְּׁנִים הַטּוֹבוֹת
 הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיַּצְבּוּ־בָר תַּחַת יַד־פְּרָעָה אֲכָל בָּעֲרִים
 וְשִׁמְרוּ: וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֲכָל הַשְּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַבָּאֹת
 הָאֵלֶּה וַיַּצְבּוּ־בָר תַּחַת יַד־פְּרָעָה אֲכָל בָּעֲרִים וְשִׁמְרוּ:
 וַיִּכְנָשׁוּן יָת כָּל עֵיבוֹר שְׁנֵיָא שָׁבֹן דְּאִתְּנִן הָאֲלִין וַיַּצְרוּן
 עֵיבוֹר תַּחוּת יָדָא דְּפְרָעָה עֵיבוֹרָא בְּקִירוֹנָא וְיִשְׁרוּן:
 לֵב וְהִלֵּה הָאֲכָל לְפִקְדוֹן לְאֶרֶץ לְשִׁבְעַ שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר
 תֵּהִיִּן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תַּחֲבֵרַת הָאֶרֶץ בְּרָעָב: וְהִלֵּה
 הָאֲכָל לְפִקְדוֹן לְאֶרֶץ לְשִׁבְעַ שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תֵּהִיִּן בְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם וְלֹא־תַּחֲבֵרַת הָאֶרֶץ בְּרָעָב: וְהִי עֵבוֹרָא גִנִּיז
 (לְעַמָּא ד') לְאַרְעָא לְשִׁבְעַ שְׁנֵי כִּפְנָא דִּי תֵּהוֹן בְּאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם וְלֹא תִשְׁתַּיְצִי עֻמָּא דְּאַרְעָא בְּכִפְנָא: לֵב וַיִּיטֵב
 הִדְבֵּר בַּעֲיֵנִי פְרָעָה וּבַעֲיֵנִי כְּלַעֲבָדָיו: וַיִּיטֵב הִדְבֵּר
 בַּעֲיֵנִי פְרָעָה וּבַעֲיֵנִי כְּלַעֲבָדָיו: וּשְׁפֹר תַּתְּנָמָא בַּעֲיֵנִי פְרָעָה
 וּבַעֲיֵנִי כָּל עֲבָדָהּ: לֵב וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּמְצָא
 כֹּה־אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ: וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־עֲבָדָיו
 הִנֵּמְצָא כֹּה־אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ: וַאֲמַר פְּרָעָה
 לְעֲבָדָהּ הִישָׁתַכַּח כְּדִין גִּבּוֹר דִּי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יי
 בָּה:

שלִישִׁי לֹא וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים
 אוֹתָהּ אֶת־כְּלִיזָאֹת אִין־נִבְּוֹן וְחֲכָם כְּמוֹד: וַיֹּאמֶר פְּרָעָה
 אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָהּ אֶת־כְּלִיזָאֹת אִין־נִבְּוֹן
 וְחֲכָם כְּמוֹד: וַאֲמַר פְּרָעָה לְיוֹסֵף בְּתֵר דְּאוֹדַע יי יָמָּה יָת
 כָּל דָּא לִית סְכָלְתֵּן וְחַפִּים כְּמוֹד: מֵאִתָּה תֵּהִיָּה
 עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכֶּסֶף אֲגַדֵּל מִמֶּךָ:
 אִתָּה תֵּהִיָּה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכֶּסֶף
 אֲגַדֵּל מִמֶּךָ: אִתָּה תֵּהִי מִמְּנָא עַל בֵּיתִי וְעַל מִימְרֶךָ יִתְּנוּ כָּל
 עַמִּי לַחֹד כְּרִסִּי מִלְכוּתָא דְּהִין אִיהִי יִקִּיר מִמֶּךָ:
 מֵא וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יוֹסֵף רָאֵה נְתַתִּי אוֹתָהּ עַל
 כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יוֹסֵף רָאֵה נְתַתִּי אוֹתָהּ
 עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַאֲמַר פְּרָעָה לְיוֹסֵף חֲזִי מִנִּיָּה יָמָּה
 עַל כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם: מֵב וַיֹּסֶר פְּרָעָה אֶת־טַבַּעְתּוֹ
 מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אוֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיִּלְבַּשׁ אוֹתוֹ בְּגָדֵי־שֵׁשׁ
 וַיִּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־צַוְאָרוֹ: וַיֹּסֶר פְּרָעָה אֶת־טַבַּעְתּוֹ
 מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אוֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיִּלְבַּשׁ אוֹתוֹ בְּגָדֵי־שֵׁשׁ
 וַיִּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־צַוְאָרוֹ: וְאַעֲדִי פְרָעָה יָת עֶזְקָתָה מֵעַל
 יָדָהּ וַיִּהְיֶה יָתָה עַל יָדָא דְּיוֹסֵף וְאֶלְפִישׁ יָתָה לְבוּשִׁין דְּבוּזִין
 וְשׁוּי מְנִיכָא דְּדַחֲקָא עַל צַוְאָרָה: מֵב וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת
 הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר־לּוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָ וְנָתָן אוֹתוֹ עַל
 כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר־לּוֹ
 וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָ וְנָתָן אוֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
 וְאַרְכִּיב יָתָה בְּרַתְכָּא תַּנְיָמָא (נ"י תַּנְיָמָא) דִּי לֵב וְאַכְרִיזוּ
 קְדַמוּהִי דִּין אָבָא לְמַלְכָּא וּמִנִּי יָתָה עַל כָּל אַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם: מֵב וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פְרָעָה
 וּבִלְעָדִיד לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רִגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פְרָעָה וּבִלְעָדִיד
 לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רִגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַאֲמַר
 פְּרָעָה לְיוֹסֵף אֲנִי פְרָעָה וְכֹר מִימְרֶךָ לֹא יָרִים גִּבּוֹר יָת יָדָהּ
 לְמִיחַד זִין וְיָת רִגְלָהּ לְמִרְכַּב עַל סוּסָא בְּכָל אַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם: מֵב וַיִּקְרָא פְרָעָה שְׁמִיּוֹסֵף צִפְנַת פַּעֲנָה
 וַיִּתֵּן־לּוֹ אֶת־אֶסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע בְּתוּן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא
 יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּקְרָא פְרָעָה שְׁמִיּוֹסֵף צִפְנַת
 פַּעֲנָה וַיִּתֵּן־לּוֹ אֶת־אֶסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע בְּתוּן אֵן לְאִשָּׁה
 וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַקְרָא פְרָעָה שׁוֹם יוֹסֵף גִּבְרָא
 דְּמִשְׁמַרְן גִּלְזִין לֵב וַיִּהְיֶה לֵב יָת אֶסְנַת בַּת פּוֹטִי פֶּרַע רַבָּא

דאָן לאַתמא ונפק יוסף (שליט) על ארעא דמצרים: מו ויוסף בן־שלושים שנה בעמדו לפני פרעה מלך־מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל־ארץ מצרים: ויוסף בן־שלושים שנה בעמדו לפני פרעה מלך־מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל־ארץ מצרים: ויוסף בר תלמין שנין בד קם גדס פרעה מלכא דמצרים ונפק יוסף מן גדס פרעה ועבר (שליט) בכל ארעא דמצרים: מו ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים: ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים: וכןשו דירי ארעא בשבע שני שובעא (נ"י שבעא) עיבונא לאוצרין: מח ויקבץ את־כל־אכל | שבע שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן־אכל בערים אכל שדה־העיר אשר סביב־תיה נתן בתוכה: ויקבץ את־כל־אכל | שבע שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן־אכל בערים אכל שדה־העיר אשר סביב־תיה נתן בתוכה: וכןש ית כל עיבור שבע שנין די הוו בארעא דמצרים ויהב עיבור בקרונא עבור חקל קרתא די כסתרנקה יחב בגוה: מט ויצבר יוסף בר בחול הים הרבה מאד עד כ־ח־ל לספר כ־אין מספר: ויצבר יוסף בר בחול הים הרבה מאד עד כ־ח־ל לספר כ־אין מספר: וכןש יוסף עבורא כחלא ד־מא סגי לתדא עד די פסק לממני ארי לית מנן: נ וליוסף ילד שני בנים במרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה־לו אסנת בת־פוט־פרע כהן און: וליוסף ילד שני בנים במרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה־לו אסנת בת־פוט־פרע כהן און: וליוסף את־יליד תרמין בנין עד לא עלת שמת דכפנא דילידת לה אסנת בת פוט־פרע רבא דאון: נא ויקרא יוסף את־שם הבכור מנשה כ־נשני אלהים את־פלעמלי ואת פל־בית אבי: ויקרא יוסף את־שם הבכור מנשה כ־נשני אלהים את־פלעמלי ואת פל־בית אבי: ויקרא יוסף ית שום בוקרא מנשה ארי אנשני יי ית כל עמלי וית כל בית אבא: נב ואת שם השני קרא אפרים כ־הפרני אלהים בארץ עניי: ואת שם השני קרא אפרים כ־הפרני אלהים בארץ עניי: וית שום תננא קרא אפרים ארי אפשני יי בארע שעבודי:

רביע נ ותחלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ

מצרים: ותחלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים: ושלמת שבע שני שובעא (נ"י שבעא) די הנה בארעא דמצרים: נד ותחלינה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל־הארצות ובכל־ארץ מצרים היה לחם: ותחלינה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל־הארצות ובכל־ארץ מצרים היה לחם: ושריאת שבע שני כפנא למיעל כמא די אמר יוסף והנה כפנא בכל ארעא ובכל ארעא דמצרים הנה לחמא: נה ותרעב כל־ארץ מצרים ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־מצרים לבו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו: ותרעב כל־ארץ מצרים ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־מצרים לבו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו: וכןנת כל ארעא דמצרים וצוח עמא (קדם) לפרעה (על) ללחמא ואמר פרעה לכל מצראי איזילו לנת יוסף די יימר לכון מעבדון: נו והרעב היה על כל־פני הארץ ויפתח יוסף את־כל־אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים: והרעב היה על כל־פני הארץ ויפתח יוסף את־כל־אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים: וכפנא הנה על כל אפי ארעא ופתח יוסף ית כל (אוצריא) די בהון עיבונא וזבין למצרים ותקין כפנא בארעא דמצרים: נו וכל־הארץ באו מצרימה לשבר אל־יוסף כ־ח־ל הרעב בכל־הארץ: וכל־הארץ באו מצרימה לשבר אל־יוסף כ־ח־ל הרעב בכל־הארץ: וכל דיירי ארעא עליו למצרים למזבן עבורא מן יוסף ארי תקין כפנא בכל ארעא: א וירא יעקב כי יש־שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו: וירא יעקב כי יש־שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו: וחזא יעקב ארי אית עיבונא מזבנן במצרים ואמר יעקב לבנויה למה תתחזון: ב ויאמר הנה שמעתי כי יש־שבר במצרים רדו־שמה ושברו־לנו משם ונחיה ולא נמות: ויאמר הנה שמעתי כי יש־שבר במצרים רדו־שמה ושברו־לנו משם ונחיה ולא נמות: ואמר הא שמעית אמרין ארי אית עיבונא מזבנן במצרים חותיו לתמן וזבוננו לנא מתמן ונחי ולא נמות: ג וירדו אחי־יוסף עשרה לשבר בר מצרים: וירדו

אחִי־יוֹסֵף עֲשָׂה לְשֹׁכֵר בָּר מִמִּצְרַיִם: וְנָחֲתוּ אִתִּי יוֹסֵף
עֹסֶרָא לְמִזְבֵּן עֵיבוּרָא מִמִּצְרַיִם: ד וְאַת־בְּנִימִין אִתִּי יוֹסֵף
לֹא־שִׁלַּח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אֹמֵר פִּן־יִקְרָאנוּ אֶסּוֹן:
וְאַת־בְּנִימִין אִתִּי יוֹסֵף לֹא־שִׁלַּח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אֹמֵר
פִּן־יִקְרָאנוּ אֶסּוֹן: וְזֵת בְּנִימִין אַחוּהִי דְיוֹסֵף לֹא שִׁלַּח יַעֲקֹב
עִם אַחוּהִי אֲרִי אֲמַר דְּלִמָּא יַעֲרֻנָּה מוּתָא: ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְשׁוֹכֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן: וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשׁוֹכֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה
הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וְזֵאתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִזְבֵּן עֵיבוּרָא כְּגו
עֲלִיא אֲרִי הָיָה כִּפְנָא בְּאַרְעָא דְכְּנָעַן: ו יוֹסֵף הוּא
הַשְׁלִיט עַל־הָאֶרֶץ הוּא הַמְשַׁבֵּיר לְכָל־עַם הָאֶרֶץ
וַיָּבֹאוּ אִתִּי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּלוּ אִפְסִים אֶרְצָה: ו יוֹסֵף הוּא
הַשְׁלִיט עַל־הָאֶרֶץ הוּא הַמְשַׁבֵּיר לְכָל־עַם הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ
אִתִּי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּלוּ אִפְסִים אֶרְצָה: ו יוֹסֵף הוּא דְשִׁלִּיט
עַל אֶרְעָא הוּא דְזַבִּין עֵיבוּרָא לְכָל עָמָא דְאַרְעָא וְזֵאתוּ
אִתִּי יוֹסֵף וּסְגִידוּ לָהּ עַל אִפְיָא עַל אֶרְעָא: ז וַיֵּרָא יוֹסֵף
אֶת־אֶחָיו וַיִּכְרַם וַיִּתְּנֵם וַיִּתְּנֵם וַיִּדְבֵּר אִתָּם קְשׁוֹת
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאֵין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן
לְשֹׁכְרֵאֲכָל: וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיִּכְרַם וַיִּתְּנֵם וַיִּדְבֵּר
אִתָּם קְשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאֵין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ
כְּנָעַן לְשֹׁכְרֵאֲכָל: וַיִּחַזַּא יוֹסֵף זֵת אַחוּהִי
וַאֲשַׁתְּמוּדְעֵנוּ וְחָשִׁיב מַה דְּמַלִּיל לְהוֹן וּמַלִּיל עֲמַהוֹן
קִשְׂיָא וַאֲמַר לְהוֹן מִנּוּ אֶתִּיתוֹן וַאֲמַר מֵאַרְעָא דְכְּנָעַן
לְמִזְבֵּן עֵיבוּרָא: ח וַיִּכֶּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא
הִכְרָהוּ: וַיִּכֶּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
וַאֲשַׁתְּמוּדַע יוֹסֵף זֵת אַחוּהִי וְאֵנּוֹן לֹא אֲשַׁתְּמוּדַעַה:
ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלֵם לָהֶם וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מְרֻגְלִים אַתֶּם לְרָאוֹת אֶת־עֲרֹנוֹת הָאֶרֶץ בָּאתֶם:
וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלֵם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
מְרֻגְלִים אַתֶּם לְרָאוֹת אֶת־עֲרֹנוֹת הָאֶרֶץ בָּאתֶם: ודְּכִיר
יוֹסֵף זֵת חֲלֻמָּא דִּי חָלִים לְהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן מַאֲלִין אַתָּון
לְמַחְזִי זֵת בְּדָקָא דְאַרְעָא אֶתִּיתוֹן: י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא
אֲדִנִּי וְעַבְדִּיךָ בָּאוּ לְשֹׁכְרֵאֲכָל: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדִנִּי
וְעַבְדִּיךָ בָּאוּ לְשֹׁכְרֵאֲכָל: וַאֲמַר לָהּ לֹא רַבּוּנִי וְעַבְדִּיךָ
עָלוּ לְמִזְבֵּן עֵיבוּרָא: יא כִּלְגֹּנוּ בְנֵי אִישׁ־אַחֵד נַחְנוּ כְּנִיִּם
אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עַבְדִּיךָ מְרֻגְלִים: כִּלְגֹּנוּ בְנֵי אִישׁ־אַחֵד נַחְנוּ

כְּנִיִּם אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עַבְדִּיךָ מְרֻגְלִים: כִּלְגֹּנוּ בְנֵי גִבְרָא מִד
נַחְנוּ כְּנִיִּם אֲנַחְנוּ לֹא הָיוּ עַבְדִּיךָ אֵלִילִי: יב וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם לֹא כִי־עֲרֹנוֹת הָאֶרֶץ בָּאתֶם לְרָאוֹת: וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם לֹא כִי־עֲרֹנוֹת הָאֶרֶץ בָּאתֶם לְרָאוֹת: וַאֲמַר לְהוֹן לֹא
אֲרִי בְּדָקָא דְאַרְעָא אֶתִּיתוֹן לְמַחְזִי: יג וַיֹּאמְרוּ שְׁנִיִּם עֲשֹׂר
עַבְדִּיךָ אִתִּים | אֲנַחְנוּ בְנֵי אִישׁ־אַחֵד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהָיָה
הַקְטָן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֵחָד אֵינְנוּ: וַיֹּאמְרוּ שְׁנִיִּם
עֲשֹׂר עַבְדִּיךָ אִתִּים | אֲנַחְנוּ בְנֵי אִישׁ־אַחֵד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
וְהָיָה הַקְטָן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֵחָד אֵינְנוּ: וַאֲמַר תְּרִין
עֶסֶר עַבְדִּיךָ אַחִין אֲנַחְנוּ בְנֵי גִבְרָא מִד בְּאַרְעָא דְכְּנָעַן
וְהָא זְעִירָא עִם אֲבִינוּ יוֹמָא דִּין וְחִד לִיתוּהִי: יד וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרֻגְלִים
אַתֶּם: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר
מְרֻגְלִים אַתֶּם: וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף הוּא דִּי מַלְלִית עִמְכוֹן
לְמִימַר מַאֲלִילִי אַתָּון: טו בְּזֹאת תִּבְחָנוּ חִי פְרַעֲהַ
אִם־תִּתְּצָנוּ מִזֶּה כִּי אִם־כָּבֹא אַחִיכֶם הַקְטָן הָיָה: בְּזֹאת
תִּבְחָנוּ חִי פְרַעֲהַ אִם־תִּתְּצָנוּ מִזֶּה כִּי אִם־כָּבֹא אַחִיכֶם
הַקְטָן הָיָה: בְּדָא תִּתְּבַחְנוּ חִי פְרַעֲהַ אִם תִּתְּקוֹן מִכָּא
אֵלֵהִין כְּמַתִּי אַחוּכוֹן זְעִירָא הָכָא: טז שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד
וַיִּקַּח אֶת־אֶחֱיֶיכֶם וְאַתֶּם הַאֲסֹרוּ וַיִּבְחָנוּ דְּבָרֵיכֶם
הַאֲמַת אַתְכֶם וְאִם־לֹא חִי פְרַעֲהַ כִּי מְרֻגְלִים אַתֶּם:
שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת־אֶחֱיֶיכֶם וְאַתֶּם הַאֲסֹרוּ וַיִּבְחָנוּ
דְּבָרֵיכֶם הַאֲמַת אַתְכֶם וְאִם־לֹא חִי פְרַעֲהַ כִּי מְרֻגְלִים
אַתֶּם: שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּדְבֵּר זֵת אַחוּכוֹן וְאַתָּון הַתְּאֲסֹרוּן
וַיִּתְּבַחְנוּ פִּתְגָמִיכוֹן הַקְשׁוֹט אַתָּון אֲמַרִין וְאִם לֹא חִי
פְרַעֲהַ אֲרִי מַאֲלִילִי אַתָּון: יז וַיֹּאסֶף אַתָּם אֱלִי־מִשְׁמַר
שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיֹּאסֶף אַתָּם אֱלִי־מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים:
וּכְנֵשׁ יִתְהוֹן (לְבִית) לְמִשְׁרָא תִלְמָא יוֹמִין: יח וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם יוֹסֵף כְּנִיִּם הַשְׁלִישִׁי זֹאת עָשׂוּ וְחָיו אֶת־
הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרָא: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף כְּנִיִּם הַשְׁלִישִׁי זֹאת
עָשׂוּ וְחָיו אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרָא: וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף כְּנִיִּם
תִּלְתָּא דָא עֵיבִידוּ וְקִיִּימוּ מִן גְּדָם יי אָנָּא דְחַל:
חֲמוּשִׁי יט אִם־כְּנִיִּם אַתֶּם אַחִיכֶם אֶחָד יֹאסֶר בְּבִית
מִשְׁמַרְכֶּם וְאַתֶּם לְכוּ הִבְיֹאוּ שָׂבֵר רַעֲבֹן בְּתִיכֶם:
אִם־כְּנִיִּם אַתֶּם אַחִיכֶם אֶחָד יֹאסֶר בְּבִית מִשְׁמַרְכֶּם וְאַתֶּם
לְכוּ הִבְיֹאוּ שָׂבֵר רַעֲבֹן בְּתִיכֶם: אם כִּיִּנִי אַתָּון אַחוּכוֹן

חד יתאסר בבית משרתכון ואתון איזילו אוכילו עיבונא
 דחסיר בבתכון: כ ואת אחיכם הקטן תביאו אלי
 ויאמנו דברכם ולא תמותו ויעשו כן: ואת אחיכם
 הקטן תביאו אלי ויאמנו דברכם ולא תמותו ויעשו כן:
 ונת אחיכון ועירא תיתון לותי ויהימנו פתגמיכון ולא
 תמותון ועבדו כן: כא ויאמרו איש אל אחיו אבל
 אשמים | אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו
 בהתחננו אלינו ולא שמענו עלבן באה אלינו הצרה
 הזאת: ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים | אנחנו
 על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא
 שמענו עלבן באה אלינו הצרה הזאת: ואמרו גבר
 לאחיהו בקושטא תביין אנחנא על אחנא די חזינא עקת
 נפשה בד תה מתחנן לנא ולא קבלנא מנה על כן אתא
 לותנא עקתא דנא: כב ויען ראובן אתם לאמר הלא
 אמרתי אליכם | לאמר אל תחטאו בילד ולא
 שמעתם וגם דמו הנה נדרש: ויען ראובן אתם לאמר
 הלא אמרתי אליכם | לאמר אל תחטאו בילד ולא
 שמעתם וגם דמו הנה נדרש: ואמרי ראובן יתהון למימר
 הלא אמרתי לותכון למימר לא תחובין (נ"י תחטאון)
 בעוליהם ולא קבלתון ואף דמה הא מתבעי: כג והם לא
 ידעו כי שמע יוסף כי המליץ ביניהם: והם לא ידעו
 כי שמע יוסף כי המליץ ביניהם: ואנן לא ידעון ארי
 שמי יוסף ארי מתרגמן תה ביניהון: כד ויסב מעליהם
 ויבך וישב אלהם וידבר אלהם וישק מאתם את
 שמעון ויאסר אתו לעיניהם: ויסב מעליהם ויבך וישב
 אלהם וידבר אלהם וישק מאתם את שמעון ויאסר אתו
 לעיניהם: ואסתחר מעליהון ובכא וקב לותהון ומליל
 עמהון וידבר מלותהון ית שמעון ואסר יתה לעיניהון:
 כה ויען יוסף ומלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם
 איש אל שקו ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן:
 ויען יוסף ומלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש
 אל שקו ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן: ופקיד
 יוסף ומלו ית כניהון עיבונא ולא תבא כספיהון גבר
 לסקה ולמתן להון וודין לא תבא ועבד להון כן:
 כו וישאו את שברם על חמריהם וילכו משם: וישאו
 את שברם על חמריהם וילכו משם: ויטלו ית עיבונא

על חמריהון ואלו מתמן: כז ופתח האחד את שקו
 לתת כספא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא
 בפי אמתחתו: ופתח האחד את שקו לתת כספא
 לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו:
 ופתח חד ית סקה למתן כסתא לחמרה בבית מבטא
 ויחזא ית כספה וקא הוא כפוס טוענה: כח ויאמר
 אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לכם
 ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים
 לנו: ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי
 ויצא לכם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה
 אלהים לנו: ואמר לאחיה אתותב כספי ואף הא כטועני
 ונפק מדע לבהון ויתונו גבר לאחיה למימר מה דא עבד
 יי לנא: כט ויבאו אליעקב אביהם ארצה כנען ויגידו
 לו את כל חקרת אתם לאמר: ויבאו אליעקב אביהם
 ארצה כנען ויגידו לו את כל חקרת אתם לאמר: ואתו
 לות יעקב אבהון ארעא דכנען וחיו (נ"י וחיאו) לה
 ית כל דארען יתהון למימר: ל דבר האיש אדני הארץ
 אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ: דבר
 האיש אדני הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים
 את הארץ: מליל גברא רבנא דארעא עמנא קשין (נ"י
 קשין) ויחב יתנא כמאלי ית ארעא: לא ויאמר אליו
 בנים אנחנו לא היינו מרגלים: ויאמר אליו בנים אנחנו
 לא היינו מרגלים: ואמרנא לה כיני אנחנא לא תוינא
 מאלי: לב שנים עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד
 איננו והקטן היום את אבינו בארץ כנען: שנים עשר
 אנחנו אחים בני אבינו האחד איננו והקטן היום
 את אבינו בארץ כנען: תריין עסר אנחנא אחין בני אבונא
 חד ליתוהי וזעירא יומא דין עם אבונא בארעא דכנען:
 לג ויאמר אלינו האיש אדני הארץ בואת אדע כי
 בנים אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת רעבון
 בתיכם קחו ולכו: ויאמר אלינו האיש אדני הארץ בואת
 אדע כי בנים אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת רעבון
 בתיכם קחו ולכו: ואמר לנא גברא רבנא דארעא בנא
 אדע ארי כיני אתון אחיכון חד שבוקו לותי ונת עיבונא
 דחסיר בבתכון סיבו ואזילו: לד והביאו את אחיכם
 הקטן אלי וארעה כי לא מרגלים אתם כי בנים אתם

אֶת־אֲחֵיכֶם אֲתָן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ: וְהָבִיאוּ
אֶת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֵלַי וְאֶדְעָה כִּי לֹא מְרָגִלִים אַתֶּם כִּי
בָּנִים אַתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם אֲתָן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ:
וְאֶתִּיאוּ יָת אַחֻכּוֹן וְעִירָא לְוִתִּי וְאֶדַע אָרִי לֹא מְרָגִלִי
אֲתָן אָרִי כִּינִי אֲתָן יָת אַחֻכּוֹן אֲתָן לָכּוֹן וְיָת אָרְעָא
מַעֲבָדוֹן בַּה שְׁחָרְתָא: לֹא וְיָהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם
וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוּר־כֶּסֶף בִּשְׁקוֹ וְיִרְאוּ אֶת־צִרְרוֹת
כֶּסֶפִּיהֶם הַמָּה וְאֲבִיהֶם וְיִירְאוּ: וְיָהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם
וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוּר־כֶּסֶף בִּשְׁקוֹ וְיִרְאוּ אֶת־צִרְרוֹת כֶּסֶפִּיהֶם
הַמָּה וְאֲבִיהֶם וְיִירְאוּ: וְהָיָה אֲנֹן מְרִיקִין סִקִּיהֶן וְהָיָה גִבֵּר
צָרִיר כֶּסֶף בַּסָּקָה וְחָזוּ יָת צָרִירִי כֶּסֶפִּיהֶן אֲנֹן וְאֲבִיהֶן
וְדַחִילוּ: לֹא וְיֹאמְרוּ אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֲתִי שְׂפִלְתָּם
יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֶת־בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלֵי הֵיוּ
כְּלָנָה: וְיֹאמְרוּ אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֲתִי שְׂפִלְתָּם יוֹסֵף
אֵינְנוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֶת־בְּנֵימָן תִּקְחוּ עָלֵי הֵיוּ כְּלָנָה:
וְאָמַר לַהּוֹן יַעֲקֹב אֲבִיהֶן וְיָתִי אֶתְפָּלְתִּין יוֹסֵף לִיתֹהִי
וְשִׁמְעוֹן לֹא הָיָה הַכָּא (לִיתֹהִי) וְיָת בְּנֵימָן תִּדְבָּרוּן עָלֵי
הָיוּ כְּלָהוֹן: לֹא וְיֹאמְרוּ רֵאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שִׁנִּי
בְּנִי תְּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֲנוּ אֶלְיָךְ הִנֵּה אֲתוֹ עַל־יָדִי
וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֶלְיָךְ: וְיֹאמְרוּ רֵאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר
אֶת־שִׁנִּי בְּנִי תְּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֲנוּ אֶלְיָךְ הִנֵּה אֲתוֹ עַל־יָדִי
וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֶלְיָךְ: וְאָמַר רֵאוּבֵן לֹת אֲבִיהִי לְמִימַר יָת
תִּרְיִן בְּנִי תְּמִית אִם לֹא אֵיתְנָה לְוִתְךָ הֵב יָתָה עַל יָדִי
וְאָנָּה אֶתְכַנֶּה לָךְ: לֹא וְיֹאמְרוּ לֵאמֹר לֵאמֹר בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־
אֲחִיו מָת וְהוּא לְבָדוּ נִשְׁאָר וְקִרְאָהוּ אֶסֶן בְּדִרְךָ אֲשֶׁר
תִּלְכֹּדְכָה וְהוֹרֶדְתָּם אֶת־שִׁיבְתִּי בִּיגֹן שְׂאוּלָה: וְיֹאמְרוּ
לֵאמֹר בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אֲחִיו מָת וְהוּא לְבָדוּ נִשְׁאָר וְקִרְאָהוּ
אֶסֶן בְּדִרְךָ אֲשֶׁר תִּלְכֹּדְכָה וְהוֹרֶדְתָּם אֶת־שִׁיבְתִּי בִּיגֹן
שְׂאוּלָה: וְאָמַר לֹא יָחֻת בְּרִי עִמָּכֹן אָרִי אַחֻהִי מִית וְהוּא
בְּלַחְדוּהִי אֶשְׁתָּאָר וְיַעֲרַעֲנָה מוֹתָא בְּאָרְחָא דִּי תִּהְכֹּן בַּה
וּתִתְחַתֵּן יָת שִׁיבְתִּי בְּדוּנָא לְשׂאוּל: א וְהָרַעַב כָּבֵד
בְּאֶרֶץ: וְהָרַעַב כָּבֵד בְּאֶרֶץ: וְכַפָּנָא תִּקִּין בְּאֶרֶץ: ב וְיָהִי
כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֵאכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הָבִיאוּ מִמִּצְרַיִם
וְיֹאמְרוּ אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שָׁבוּ שְׁבִרְוִלְנוּ מַעֲט־אֲכָל: וְיָהִי
כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֵאכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הָבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וְיֹאמְרוּ
אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שָׁבוּ שְׁבִרְוִלְנוּ מַעֲט־אֲכָל: וְהָיָה כִּד סִיקוּ

(עֵינִין רִשׁוֹי) לְמִיכָל יָת עִיבּוּדָא דְאֶתִּיאוּ מִמִּצְרַיִם
וְאָמַר לַהּוֹן אֲבִיהֶן תִּיבּוּ וְזִבּוּנוּ לָנָא זַעִיר עִיבּוּדָא:
ג וְיֹאמְרוּ אֲלֵיו יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד הָעֵד בְּנִי הָאִישׁ
לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחֵיכֶם אֲתָכֶם: וְיֹאמְרוּ אֲלֵיו
יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד הָעֵד בְּנִי הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי
בְּלִתִּי אֲחֵיכֶם אֲתָכֶם: וְאָמַר לֵה יְהוּדָה לְמִימַר אֶסְהֵדָא
אֶסְהֵד בְּנָא גִבֵּרָא לְמִימַר לֹא תִחְזוּן אֲפִי אֶלְהִין כִּד
אַחֻכּוֹן עִמָּכֹן: ד אִם־יִשְׁשָׁךְ מִשְׁלַח אֶת־אֲחִינוּ אֲתָנוּ
גִּרְדָּה וְנִשְׁפָּרָה לָךְ אֲכָל: אִם־יִשְׁשָׁךְ מִשְׁלַח אֶת־אֲחִינוּ
אֲתָנוּ גִּרְדָּה וְנִשְׁפָּרָה לָךְ אֲכָל: אִם אֵיתָךְ מִשְׁלַח יָת אַחֻנָּא
עִמָּנָא גִּיחוֹת וְנִזְבֵּן לָךְ עִיבּוּדָא: ה וְאִם־אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא
גִּרְדָּה כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחֵיכֶם
אֲתָכֶם: וְאִם־אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא גִרְדָּה כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ
לֹא־תִרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחֵיכֶם אֲתָכֶם: וְאִם לִיתָךְ מִשְׁלַח לֹא
גִּיחוֹת אָרִי גִבֵּרָא אָמַר לָנָא לֹא תִחְזוּן אֲפִי אֶלְהִין כִּד
אַחֻכּוֹן עִמָּכֹן: ו וְיֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְמָה תִּרְעָתָם לִי
לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח: וְיֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְמָה
תִּרְעָתָם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח: וְאָמַר יִשְׂרָאֵל
לְמָה אֲבָאֲשִׁתִּין לִי לְחֻנָּא גִבֵּרָא הָעֵד כְּעֵן לָכּוֹן אָחָא:
ז וְיֹאמְרוּ שְׂאוּל שְׂאוּל־הָאִישׁ לָנוּ וְלְמוֹלְדֵתָנוּ לֵאמֹר
הָעוֹד אֲבִיכֶם חֵי הֵישׁ לָכֶם אָח וְנִגְדְּלוּ עַל־פִּי
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַיְדוּעַ גִּדַּע כִּי יֹאמְרוּ הוֹרִידוּ אֶת־
אֲחֵיכֶם: וְיֹאמְרוּ שְׂאוּל שְׂאוּל־הָאִישׁ לָנוּ וְלְמוֹלְדֵתָנוּ לֵאמֹר
הָעוֹד אֲבִיכֶם חֵי הֵישׁ לָכֶם אָח וְנִגְדְּלוּ עַל־פִּי הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הַיְדוּעַ גִּדַּע כִּי יֹאמְרוּ הוֹרִידוּ אֶת־אֲחֵיכֶם: וְאָמְרוּ
מִשְׁאֵל שְׂאֵל גִּבֵּרָא לָנָא וְלִזְלוּתָנָא לְמִימַר הָעֵד כְּעֵן
אַחֻכּוֹן קִיָּם הָאִית לָכּוֹן אָחָא וְחֻנָּא לֵה עַל מִימַר
פִּתְגָמָא הָאֵלִין הַמְדַע הִרְיָנָא דְעֵינִין אָרִי יִימַר אוֹחִיתוּ יָת
אַחֻכּוֹן: ח וְיֹאמְרוּ יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה
הַנָּעַר אֲתִי וְנִקְוָמָה וְנִגְלָכָה וְנִחְיָה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ
גַּם־אַתָּה גַּם־טַפָּנוּ: וְיֹאמְרוּ יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו
שְׁלַחָה הַנָּעַר אֲתִי וְנִקְוָמָה וְנִגְלָכָה וְנִחְיָה וְלֹא נָמוּת
גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־טַפָּנוּ: וְאָמַר יְהוּדָה לִישְׂרָאֵל
אַחֻהִי שְׁלַח עוֹלִימָא עִמִּי וְנִקָּם וְנִזִּיל וְנִיחִי וְלֹא נָמוּת
אָף אֲנַחְנוּ אָף אָתָּה אָף טַפְלָנָא: ט אָנְכִי אֶעֱרָבְנוּ מִיָּדִי
תִּבְקָשְׁנוּ אִם־לֹא הָבִיאתִיו אֶלְיָךְ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ

והטאתי לך פִּלְהִימִים: אֲנֹכִי אֶעֱרָכֶנּוּ מִיְּדֵי תְּבַקְשֻׁנוּ
אִם־לֹא הִבִּיאתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ
פִּלְהִימִים: אָנָּה מַעֲרֹבָא בַּה מִן יְדֵי תְּבַעְנָה אִם לֹא
אִתְּנָה לְךָ וְאָקִימָנָה קְדָמָךְ וְאֵי חָטִי לְךָ כֹּל יוֹמִיָּא: י כִּי
לֹולֹא הִתְמַהֲמַהֲנִי כִּי־עָתָה שָׁכְנִי זֶה פְּעָמִים: כִּי לֹולֹא
הִתְמַהֲמַהֲנִי כִּי־עָתָה שָׁכְנִי זֶה פְּעָמִים: אָרִי אֱלוּלָפוֹן בְּדֹא
אֲתַעֲפֹנָא אָרִי כְּעַן תִּבְנֵא דְנָן תִּרְתִּין זְמַנִּין: יא וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן | אַפּוֹא זֹאת עֲשׂוּ קָחוּ
מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכָל־כֶּם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה מִעֵט צִרִי
וּמִעֵט דְּבִשׁ נִבְּאת וְלֹט בְּמָנִים וּשְׁקָדִים: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן | אַפּוֹא זֹאת עֲשׂוּ קָחוּ מִזְמֶרֶת
הָאָרֶץ בְּכָל־כֶּם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה מִעֵט צִרִי וּמִעֵט דְּבִשׁ
נִבְּאת וְלֹט בְּמָנִים וּשְׁקָדִים: וְאָמַר לְהוֹן יִשְׂרָאֵל אֲבוּהוֹן
אִם כֵּן הָכָא דָּא עֵיבִידֻי סִיבֻי מִדְּמַשְׁבַּח בְּאַרְעָא בְּמִנִּיכּוֹן
וְאוּחִיתֻי לְגִבְרָא תִּקְרַבְתָּא זְעִיר קֹטֵף וְזְעִיר דְּבִשׁ שִׁעֵף
וּלְטוֹם בְּטָנִין וּשְׁגָדִין: יב וְכִסְף מִשְׁנֶה קָחוּ בִידְכֶם
וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחַתִּיכֶם תְּשִׁיבוּ בִידְכֶם
אוּלִי מִשְׁנֶה הוּא: וְכִסְף מִשְׁנֶה קָחוּ בִידְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף
הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחַתִּיכֶם תְּשִׁיבוּ בִידְכֶם אוּלִי מִשְׁנֶה הוּא:
וְכִסְפָּא עַל חַד תִּרְגִּין סִיבֻי בִידְכּוֹן וְזֵת כִּסְפָּא דְּאִתְחַתֵּב
בְּפִים טוֹעִיכּוֹן תִּתִּיבּוֹן בִּידְכּוֹן מָאִים שְׁלוֹ הוּא: יג וְאֶת־
אֲחִיכֶם קָחוּ וְקוֹמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ: וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ
וְקוֹמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ: וְזֵת אַחֻכּוֹן דְּכָרוּ וְקוֹמוּ תוֹבוּ לֹות
גִּבְרָא: יד וְאַל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח
לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנִימִין וְאַנִּי בְּאִשְׁרִי שְׁכַלְתִּי
שְׁכַלְתִּי: וְאַל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח
לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנִימִין וְאַנִּי בְּאִשְׁרִי שְׁכַלְתִּי
שְׁכַלְתִּי: וְאַל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רַחֲמִין לְקַדָּם גִּבְרָא וְיִפְטֹר
לָכֶם זֵת אַחֻכּוֹן אַחֲרָנָא וְזֵת בְּנִימִין וְאַנָּה קָמָא דְּאִתְפַּלִּית
תְּכִלִּית: טו וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה־
כֶּסֶף לָקְחוּ בִידֶם וְאֶת־בְּנִימִין וְקָמֻו וַיֵּרְדּוּ מִצֻּרִים
וַיַּעֲמִדּוּ לְפָנֵי יוֹסֵף: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת
וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לָקְחוּ בִידֶם וְאֶת־בְּנִימִין וְקָמֻו וַיֵּרְדּוּ מִצֻּרִים
וַיַּעֲמִדּוּ לְפָנֵי יוֹסֵף: וַתִּסִּיבּוּ גִבְרִיָּא זֵת תִּקְרַבְתָּא הָדָא וְעַל
חַד תִּרְגִּין כִּסְפָּא נְסִיבּוּ בִידֵיהוֹן וְדָכְרוּ זֵת בְּנִימִין וְקָמֻו
וַתְּחַתּוּ לְמִצְרַיִם וְקָמוּ קָדָם יוֹסֵף:

שישׁ טו וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתֶּם אֶת־בְּנִימִין וַיֹּאמֶר לְאִשְׁרִי
עַל־בֵּיתוֹ הִבָּא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבֵּיתָה וּטְבַח טְבַח וְהָכֵן
כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בְּצֻרִים: וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתֶּם
אֶת־בְּנִימִין וַיֹּאמֶר לְאִשְׁרִי עַל־בֵּיתוֹ הִבָּא אֶת־הָאֲנָשִׁים
הַבֵּיתָה וּטְבַח טְבַח וְהָכֵן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בְּצֻרִים:
וַחֲזָא יוֹסֵף עֲמַהוֹן זֵת בְּנִימִין וְאָמַר לְדִי מִמָּנָא עַל בֵּיתָה
אַעֲלִי זֵת גִּבְרִיָּא לְבֵיתָא וְנָכּוֹס נָכְסָתָא וְאַתְקִין אָרִי עֲמִי
וַיִּכְלוּן גִּבְרִיָּא בְּשִׁירוֹתָא: יז וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר
יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף: וַיַּעַשׂ
הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
יוֹסֵף: וַעֲבַד גִּבְרָא כְּמָא דִּי אָמַר יוֹסֵף וְאַעֲלִי גִבְרָא זֵת
גִּבְרִיָּא לְבֵית יוֹסֵף: יח וַיֵּרָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית
יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּכָר הַכֶּסֶף הַשֵּׁב בְּאֲמַתְחַתֵּינוּ
בְּתַחֲלָה אֲנַחְנוּ מוֹכְאִים לְהַתְגַּלֵּל עָלֵינוּ וּלְהַתְנַפֵּל
עָלֵינוּ וְלִקְחַת אֲתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמוֹרֵינוּ: וַיֵּרָאוּ
הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּכָר הַכֶּסֶף הַשֵּׁב
בְּאֲמַתְחַתֵּינוּ בְּתַחֲלָה אֲנַחְנוּ מוֹכְאִים לְהַתְגַּלֵּל עָלֵינוּ
וּלְהַתְנַפֵּל עָלֵינוּ וְלִקְחַת אֲתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמוֹרֵינוּ:
וַיַּחֲלִילוּ גִבְרִיָּא אָרִי אֲתַעֲלוּ לְבֵית יוֹסֵף וְאָמְרוּ עַל עֶסֶק
כִּסְפָּא דְּאִתְחַתֵּב בְּטוֹעֲנָא בְּקַדְמִיתָא אֲנַחְנָא מִתְעַלִּין
לְאִתְרַבְּרָא עָלְנָא וְלִאֲסַתְקַפָּא עָלְנָא וְלִמְקַנִּי יִתְנָא לַעֲבָדִין
וְלִמְדָּר זֵת חֲמִרָנָא: יט וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית
יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח תְּהִיבָה: וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר
עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח תְּהִיבָה: וַקְרִיבוּ לוֹת גִּבְרָא
דִּי מִמָּנָא עַל בֵּית יוֹסֵף וַיִּמְלִילוּ עִמָּה בְּתַרַּע בֵּיתָא:
כ וַיֹּאמְרוּ כִּי אֲדִנִּי יָרַד יִרְדְּנוּ בְּתַחֲלָה לְשִׁבְרָאֲכָל:
וַיֹּאמְרוּ כִּי אֲדִנִּי יָרַד יִרְדְּנוּ בְּתַחֲלָה לְשִׁבְרָאֲכָל: וְאָמְרוּ
בְּכַעַר רַבּוּנִי מִיִּתָּה נַחֲתָנָא בְּקַדְמִיתָא לְמַזְבֵּן עֵיבֹרָא:
כא וַיְהִי כִּי־בָּאנוּ אֶל־הַמָּלֹון וַנִּפְתַּח הָאֶת־אֲמַתְחַתֵּינוּ
וְהִנֵּה כִּסְף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחַתּוֹ כִּסְפָּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַיִּגְשׁוּ
אֲתוֹ בְּיָדֵנוּ: וַיְהִי כִּי־בָּאנוּ אֶל־הַמָּלֹון וַנִּפְתַּח הָאֶת־
אֲמַתְחַתֵּינוּ וְהִנֵּה כִּסְף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחַתּוֹ כִּסְפָּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ
וַיִּגְשׁוּ אֲתוֹ בְּיָדֵנוּ: וְהִנֵּה כִּסְף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחַתּוֹ וַיִּפְתַּח
זֵת טוֹעֲנָא וְהָא כִּסְף גִּבְרָא בְּפִים טוֹעֲנָה כִּסְפָּנָא בְּמַתְקָלָה
וְאַתִּיבָּנָא יִתָּה בִּינָא: כב וְכִסְף אַחֵר הוֹרְדְּנוּ בִידֵנוּ
לְשִׁבְרָאֲכָל לֹא יִדְעֵנוּ מִיִּשְׁם כִּסְפָּנוּ בְּאֲמַתְחַתֵּינוּ:

וְכִסֵּף אַחֵר הוֹרְדָנוּ בִידָנוּ לְשִׁבְר־אֶכָל לֹא יִדְעֵנוּ מִי־שָׁם
 כִּסְפָנוּ בְּאַמְתָּחְתָּנוּ: וְכִסְפָּא אַחֲרָנָא אוֹחִיתָנָא בִידָנָא
 לְמִזְבֵּן עֵיבוּרָא לֹא יִדְעָנָא מִן שׁוּי כִּסְפָנָא בְּטוּעִינָא:
 כִּנ וְיֹאמְרוּ שְׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי
 אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתָּחְתִּיכֶם כִּסְפָכֶם בָּא
 אֵלַי וַיֵּצֵא אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן: וְיֹאמְרוּ שְׁלוֹם לָכֶם
 אֶל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן
 בְּאַמְתָּחְתִּיכֶם כִּסְפָכֶם בָּא אֵלַי וַיֵּצֵא אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן:
 וְאָמַר שְׁלֹם לָכֹן לֹא תִדְחִלוּן אֶלְהָכֹן וְאֶלְהָא דְאִבוּכֹן
 יִהְיֶה לָכֹן סִימָא בְּטוּעִיכֹן כִּסְפָכֹן אֲמַת לִנְתִי וְאִפִּיק
 לְוִתְהוֹן יִת שִׁמְעוֹן: כִּד וַיֵּבֶא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
 יוֹסֵף וַיְתַלְמִימֵם וַיַּרְחֲצוּ רְגִלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא
 לְחִמְרֵיהֶם: וַיֵּבֶא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיְתַד
 מֵיִם וַיַּרְחֲצוּ רְגִלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לְחִמְרֵיהֶם: וְאֶעֱלֶה גְבְרָא
 יֵת גְּבָרִיא לְבֵית יוֹסֵף וַיִּהְיֶה מִיָּא וְאִסְחוּ רְגִלְהוֹן וַיִּהְיֶה
 כִּסְתָא לְחִמְרֵיהוֹן: כִּה וַיְכִינּוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־כּוֹא יוֹסֵף
 בְּצִהָרִים כִּי שִׁמְעוֹן בִּי־שָׁם, יֹאכְלוּ לָחֶם: וַיְכִינּוּ אֶת־
 הַמִּנְחָה עַד־כּוֹא יוֹסֵף בְּצִהָרִים כִּי שִׁמְעוֹן בִּי־שָׁם, יֹאכְלוּ
 לָחֶם: וְאֲתִקְנִינּוּ יֵת תִּקְרִבְתָּא עַד דְּעַל יוֹסֵף בְּשִׁירוּתָא אָרִי
 שִׁמְעוֹן אָרִי תִמָּן יִיכְלוּן לְחֵמָא: כִּד וַיֵּבֶא יוֹסֵף הַבִּיתָה
 וַיִּבְיֹאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בִּידָם הַבִּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּלוֹ
 אֶרְצָה: וַיֵּבֶא יוֹסֵף הַבִּיתָה וַיִּבְיֹאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־
 בִּידָם הַבִּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּלוֹ אֶרְצָה: וְעַל יוֹסֵף לְבִיתָא
 וְאֲתִיָּאוּ לָהּ יֵת תִּקְרִבְתָּא דִּי בִידֵיהוֹן לְבִיתָא וּסְגִידוּ לָהּ
 לְאַרְעָא: כִּד וַיִּשְׁאַל לָחֶם לְשִׁלּוֹם וְיֹאמְרוּ הַשְׁלוֹם אֲבִיכֶם
 הִזְקֵן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדְנוּ חַי: וַיִּשְׁאַל לָחֶם לְשִׁלּוֹם
 וְיֹאמְרוּ הַשְׁלוֹם אֲבִיכֶם הִזְקֵן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדְנוּ חַי:
 וְשִׁאִיל לְהוֹן לְשִׁלּוֹם וְאָמַר הַשְׁלֹם אֲבוּכֹן סָבָא דִּי אֲמַרְתֹּן
 חַעַד כְּעַן קָמִים: כִּה וְיֹאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאַבְיָנוּ עוֹדְנוּ
 חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וְיֹאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאַבְיָנוּ עוֹדְנוּ
 חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וְאָמְרוּ שְׁלֹם לְעַבְדְּךָ לְאַבְיָנוּ עַד כְּעַן
 קָמִים וְכָרְעוּ וּסְגִידוּ: כִּט וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־בְּנֵימִין
 אַחִיו בְּרָאמוֹ וְיֹאמַר הִזֶּה אֲחִיכֶם הִקְטָן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם
 אֵלַי וְיֹאמְרוּ אֱלֹהִים יִחְנֶךָ בְּנִי: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא
 אֶת־בְּנֵימִין אַחִיו בְּרָאמוֹ וְיֹאמַר הִזֶּה אֲחִיכֶם הִקְטָן אֲשֶׁר
 אֲמַרְתֶּם אֵלַי וְיֹאמְרוּ אֱלֹהִים יִחְנֶךָ בְּנִי: וַיִּקַּף עֵינוֹהִי וַיַּחֲזֹא

יֵת בְּנֵימִין אַחִיו בְּרָאמוֹ וְאָמַר הִזֶּה אֲחִיכֶם הִקְטָן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם
 אֵלַי וְיֹאמְרוּ אֱלֹהִים יִחְנֶךָ בְּנִי: יִתְרַחֵם עָלָךְ בְּרִי:
 שְׁבִיעִי ל וַיִּמָּהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אֲחָיו וַיִּבְקֹשׁ
 לְבָכוֹת וַיֵּבֶא הַחֲדָרָה וַיַּכֵּךְ שָׁמָּה: וַיִּמָּהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ
 רַחֲמָיו אֶל־אֲחָיו וַיִּבְקֹשׁ לְבָכוֹת וַיֵּבֶא הַחֲדָרָה וַיַּכֵּךְ שָׁמָּה:
 וְאִחֵי יוֹסֵף אָרִי אֲתִגּוּלְלוּ רַחֲמֹהִי עַל אַחִיוהִי וְכָעַ
 לְמִכְכִּי וְעַל לְאֶדְרוֹן בֵּית מִשְׁכָּבָא וּבְכָא תִמָּן: לֹא וַיַּרְחֵץ
 פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וְיֹאמַר שִׁימוּ לָחֶם: וַיַּרְחֵץ פָּנָיו וַיֵּצֵא
 וַיִּתְאַפֵּק וְיֹאמַר שִׁימוּ לָחֶם: וְאִסְחִי אִפּוּהִי וַיִּפֶּק וַיִּתְחַסֵּין
 וְאָמַר שׁוּיָאוּ לְחֵמָא: לֹא וַיִּשְׁימוּ לוֹ לְבָדוֹ וְלָחֶם לְבָדָם
 וְלִמְצָרִים הָאֶכָלִים אוֹתוֹ לְבָדָם כִּי לֹא יוֹכְלוּן הַמְצָרִים
 לֵאכֹל אֶת־הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לְמַצָּרִים:
 וַיִּשְׁימוּ לוֹ לְבָדוֹ וְלָחֶם לְבָדָם וְלִמְצָרִים הָאֶכָלִים אוֹתוֹ לְבָדָם
 כִּי לֹא יוֹכְלוּן הַמְצָרִים לֵאכֹל אֶת־הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי־תוֹעֵבָה
 הוּא לְמַצָּרִים: וְשׁוּיָאוּ לָהּ בַּלְחוּדֵיהִי וְלַהוֹן בַּלְחוּדֵיהוֹן
 וְלִמְצָרָא דְאֶכְלִין עֲמָה בַּלְחוּדֵיהוֹן אָרִי לֹא יִכְלִין מְצָרָא
 לְמִיכַל עִם עֲבָרָא לְחֵמָא אָרִי כְּעִירָא דְמְצָרָא דְחִלִּין לָהּ
 עֲבָרָא אֶכְלִין: לֹא וַיִּשְׁכְּבוּ לְפָנָיו הַכֹּכֵר בְּכִכְרָתוֹ וְהַעֲגִיר
 בְּעֶצְרָתוֹ וַיִּתְמָהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רַעְהוֹ: וַיִּשְׁכְּבוּ לְפָנָיו
 הַכֹּכֵר בְּכִכְרָתוֹ וְהַעֲגִיר בְּעֶצְרָתוֹ וַיִּתְמָהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ
 אֶל־רַעְהוֹ: וְאִסְחָרוּ קְדֻמוֹהִי רַבָּא כְּרִבִּיתָה וַיַּעֲרָא
 כְּזַעְרוּתָהּ וַתְּמָהוּ גְבָרִיא גְבַר לְחִבְרָה: לֹא וַיִּשָּׂא מִשְׁאֵת
 מֵאֵת פָּנָיו אֱלֹהִים וַתִּרְכַּב מִשְׁאֵת בְּנִימָן מִמִּשְׁאֵת כָּלָם
 חִמְשׁ יְדוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ: וַיִּשָּׂא מִשְׁאֵת מֵאֵת פָּנָיו
 אֱלֹהִים וַתִּרְכַּב מִשְׁאֵת בְּנִימָן מִמִּשְׁאֵת כָּלָם חִמְשׁ יְדוֹת
 וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ: וַיִּטַּל חֶלְקִין מִן קְדֻמוֹהִי לְקְדֻמִּיהוֹן
 וּסְגִי חֶלְקָא דְבְּנִימָן מִחֶלְקִי דְּחֶלְהוֹן חִמְשָׁא חֶלְקִין וַיִּשְׁתִּיאוּ
 וַיְרִיאוּ עִמָּה: א וַיֵּצֵא אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לְאֹמֶר מִלָּא
 אֶת־אַמְתָּחַת הָאֲנָשִׁים אֶכָל כַּאֲשֶׁר וַיְכָלוּן שְׂאֵת וַיִּשִּׁים
 כִּסְף־אִישׁ בְּכִי אֲמַתְחָתוֹ: וַיֵּצֵא אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לְאֹמֶר
 מִלָּא אֶת־אַמְתָּחַת הָאֲנָשִׁים אֶכָל כַּאֲשֶׁר וַיְכָלוּן שְׂאֵת וַיִּשִּׁים
 כִּסְף־אִישׁ בְּכִי אֲמַתְחָתוֹ: וּפְקִיד יֵת דִּי מִמְנָא עַל בֵּיתָה
 לְמִימַר מְלִי יֵת טוּעִי גְבָרִיא עֵיבוּרָא כְּמָה דִּי יִכְלִין
 לְמִשְׁלִי וְשׁוּי כִּסֵּף גְבַר בְּפּוֹם טוּעִינָא: כ וְאֶת־גְּבִיעִי גְבִיעַ
 הַכֶּסֶף תִּשִּׁים בְּכִי אֲמַתְחָת הַקְטָן וְאֵת כִּסֵּף שְׁכָרוֹ
 וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר: וְאֶת־גְּבִיעִי גְבִיעַ הַכֶּסֶף

הַיּוֹשִׁים בְּפִי אִמְתַּחַת הַקָּטָן וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כְּדָבָר יוֹסֵף אֲשֶׁר דָּבָר: וְיֵת קְלִידָא קְלִידָא דְכֶסֶף תִּשְׁנִי בְּפִים טוֹעֵנָא דְזַעֲרָא וְיֵת כֶּסֶף זְכִינוּהִי וְעַבְד כֶּסֶףמָמָא דְיוֹסֵף דִּי מְלִיל: גַּהֲבָר אֹר וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ הֵמָּה וְחִמְרֵיהֶם: הֲבָר אֹר וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ הֵמָּה וְחִמְרֵיהֶם: צִפְרָא נָהָר וְגִבְרִיא אֶתְפָּשְׁרוּ אֲנֹן וְחִמְרֵיהֶם: דִּי הֵם יֵצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לְאִשְׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֵף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהִשְׁגַּתְּם וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה: הֵם יֵצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לְאִשְׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֵף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהִשְׁגַּתְּם וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה: אֲנֹן נָקְדוּ מִן קֶרֶתָא לֹא אֶרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לְדִי מִמָּנָא עַל בֵּיתָה קוּם רְדֵף בְּמֵר גִּבְרִיא וְתִדְבָּקֵנּוּ וְתִימֵר לַהֲוֹן לָמָּה אֲשַׁלְמַתְּנוּ בִישָׁא חֲלָף טַבְתָּא: הֵ הָלֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדֹנִי בֹ וְהוּא נַחֵשׁ יִנְחֵשׁ בֹּ הִרְעַתְּם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: הָלֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדֹנִי בֹ וְהוּא נַחֵשׁ יִנְחֵשׁ בֹּ הִרְעַתְּם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: הָלֹא דִין דְּשִׁמֵּי רַבּוּנִי בַּהּ וְהוּא בְּדָקָא מְבָדֵק בַּהּ אֲבָקְשָׁתוֹן דִּי עֲבַדְתוֹן: וְיִשְׁגֹּם וְיִדְבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וְיִשְׁגֹּם וְיִדְבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וְאֶדְבִּיקֵנּוּן וּמְלִיל עֲמַהֲוֹן יֵת פִּתְגָמָא הָאֵלֶּין: וְיִאֲמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יִדְבֵּר אֲדֹנִי בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה חֲלִילָה לְעַבְדִּיךָ מַעֲשֹׂת בְּדָבָר הַזֶּה: וְיִאֲמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יִדְבֵּר אֲדֹנִי בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה חֲלִילָה לְעַבְדִּיךָ מַעֲשֹׂת בְּדָבָר הַזֶּה: וְאִמְרוּ לָהּ לָמָּה יִמְלַל רַבּוּנִי כִּפְתָּגְמָא הָאֵלֶּין חֵס לְעַבְדִּיךָ מִלְּמַעַבְד כִּפְתָּגְמָא הַדִּין: ח הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצָּאנוּ בְּפִי אִמְתַּחַתֵּינוּ הִשְׁכַּנּוּ אֵלָיְךָ מֵאֲרֵץ כְּנָעַן וְאִיד נִגְבַּל מִבֵּית אֲדֹנִיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב: הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצָּאנוּ בְּפִי אִמְתַּחַתֵּינוּ הִשְׁכַּנּוּ אֵלָיְךָ מֵאֲרֵץ כְּנָעַן וְאִיד נִגְבַּל מִבֵּית אֲדֹנִיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב: הָא כֶּסֶף דִּי אֲשַׁכְּנָא בְּפִים טוֹעֵנָא אֶתִּיבְנוּהִי לָךְ מֵאֲרַעַא דְכְנָעַן וְאֶדְבִּין נִגְנוּב מִבֵּית רַבּוּנִךָ כֶּסֶף אוֹ דְּהָבָא (מִגִּין דְּכֶסֶף אוֹ מִגִּין דְּדָהָב): ט אֲשֶׁר יִמְצָא אִתּוֹ מַעֲבָדִיךָ וְמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיָה לְאֲדֹנִי לְעַבְדִּים: אֲשֶׁר יִמְצָא אִתּוֹ מַעֲבָדִיךָ וְמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיָה לְאֲדֹנִי לְעַבְדִּים: דִּי יִשְׁתַּכַּח עֲמָה מַעֲבָדִיךָ וּמֵית וְאֵף אֲנַחְנָא נִהִי לְרַבּוּנִי לְעַבְדִּין: י וְיִאֲמֵר גַּם־עֲתָה כְּדָבָרִיכֶם כִּי־הוּא

אֲשֶׁר יִמְצָא אִתּוֹ יִהְיֶה־לִּי עֹבֵד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נָקִים: וְיִאֲמֵר גַּם־עֲתָה כְּדָבָרִיכֶם כִּי־הוּא אֲשֶׁר יִמְצָא אִתּוֹ יִהְיֶה־לִּי עֹבֵד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נָקִים: וְאָמַר אֵף כֶּעַן כִּפְתָּגְמִיכּוֹן כֵּן הוּא דִּי יִשְׁתַּכַּח עֲמָה יְהִי לִי עַבְדָּא וְאַתְּוֹן תִּהְיוּן זָכָאִין: יא וְיִמְהָרוּ וְיִזְרְדוּ אִישׁ אֶת־אִמְתַּחַתוֹ אֲרַעָה וְיִפְתְּחוּ אִישׁ אִמְתַּחַתוֹ: וְיִמְהָרוּ וְיִזְרְדוּ אִישׁ אֶת־אִמְתַּחַתוֹ אֲרַעָה וְיִפְתְּחוּ אִישׁ אִמְתַּחַתוֹ: וְאִזְחִיאוּ וְנִחִיתָא גִבְרִית טוֹעֵנָה לְאֲרַעָא וְיִפְתְּחוּ גִבְרִית טוֹעֵנָה: יב וַיַּחֲפֹשׂ בְּגָדוֹל הַחֹל וּבִקְטָן כֻּלָּה וְיִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַת בְּגִימּוֹ: וַיַּחֲפֹשׂ בְּגָדוֹל הַחֹל וּבִקְטָן כֻּלָּה וְיִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַת בְּגִימּוֹ: וְכָל־שׁ בְּרַפָּא שָׂרִי וּבְזַעֲרָא שָׂרִי וְאִשְׁתַּכַּח קְלִידָא כִּטּוֹעֵנָא דְּבִגְמִין: יג וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמֹם אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיִּשְׁכְּבוּ הָעִירָה: וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמֹם אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיִּשְׁכְּבוּ הָעִירָה: וּבְזַעֲו לְבוּשִׁיהֶן וַיִּרְמוּ גִבְרִית עַל חֲמֹרָה וְתַבּוּ לְקֶרֶתָא: ד יִבְאֵי יְהוּדָה וְאִחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנָו שָׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֲרַעָה: יזכֹּא יְהוּדָה וְאִחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנָו שָׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֲרַעָה: וְעַל יְהוּדָה וְאִזְחִיָה לְבֵית יוֹסֵף וְהוּא עַד כֶּעַן תִּפְּן וַיִּפְּלוּ קְדָמוּהִי לְאֲרַעָא:

מַפְטִיר טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הִמְעָשִׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלֹא יִדְעַתֶּם כִּי־נַחֵשׁ יִנְחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמִנִּי: וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הִמְעָשִׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלֹא יִדְעַתֶּם כִּי־נַחֵשׁ יִנְחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמִנִּי: וְאָמַר לַהֲוֹן יוֹסֵף מַה עוֹבְדָא הַדִּין דִּי עֲבַדְתוֹן הָלֹא יִדְעַתוֹן אֲרִי בְּדָקָא מְבָדֵק גִּבְרָא דִּי כְּנָתִי: טז וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לְאֲדֹנִי מַה־יִּדְבֵּר וּמַה־נִּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֵוֹן עַבְדִּיךָ הִנֵּנוּ עֹבְדִים לְאֲדֹנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגְּבִיעַ בִּידּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לְאֲדֹנִי מַה־יִּדְבֵּר וּמַה־נִּצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֵוֹן עַבְדִּיךָ הִנֵּנוּ עֹבְדִים לְאֲדֹנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגְּבִיעַ בִּידּוֹ: וְאָמַר יְהוּדָה מַה גִּימֵר לְרַבּוּנִי מַה נִּמְלֵל וּמָה נִזְכִּיר מִן קֶדָם: יז אֲשַׁתְּכָה יֵת חוֹבָא כְּעַבְדִּיךָ הָא אֲנַחְנָא עַבְדִּין לְרַבּוּנִי אֵף אֲנַחְנָא אֵף דְּאִשְׁתַּכַּח קְלִידָא בִּידָה: יח וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֹׂת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בִּידּוֹ הוּא יִהְיֶה־לִּי עֹבֵד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם: יט וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֹׂת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בִּידּוֹ

הוא יהיה לי עֶבֶד ואתם עלו לשלום אל־אביכם: ואמר חס לי מלמעבד דא גברא די ישתכח קלידא בידה הוא יחי לי עבדא ואתון סקו לשלם לות אבוכון: ס ס ס קמ" פסוקים, יחזקיהו סימן, אמציה סימן, יהיה לי עבד סימן.

הפטרה לשבת חנוכה לקריאה בציבור ולשנים מקרא ואחד תרגום

בזכריה פרק ב

ב י רני ושמחי בת־ציון כי הנני־בא ושכנתי בתוכך נאם־יהוה: ט ונלוו גוים רבים אל־יהוה ביום ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוכך וידעת כי־יהוה צבאות שלחני אליך: טו ונחל יהוה את־יהודה חלקו על־אדמת הקדש ובחר עוד בירושלים: יז הם כל־בשר מפני יהוה כי געור ממעון קדשו: יח א ויראני את־יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך יהוה והשמן עמד על־ימינו לשמנו: כ ואמר יהוה אל־השמן ונער יהוה בך השמן וינער יהוה בך הבחר בירושלים הלא זה אוד מצל מאש: ג ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני המלאך: ד ויען ואמר אל־העמדים לפניו לאמור הסירו הבגדים הצואים מעלי ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות: ה ואמר ישימו צנף טהור על־ראשו וישימו הצנף טהור על־ראשו וילבשוהו בגדים ומלאך יהוה עמד: ו ונער מלאך יהוה ביהושע לאמר: ז כה־אמר יהוה צבאות אס־בדרכך תלך ואם את־משמרתך תשמר וגם־אתה תרין את־ביתי וגם תשמר את־חצרי ונחתי לך מהלכים בין העמדים האלה: ח שמע־נא יהושע ו הכהן הגדול אתה ורעיך השוכים לפניך כי־אנשי מופת המה כי־הנני מביא את־עבדי צמח: ט כי ו הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על־אבן אחת שבעה עינים הנני מפתח פתחה נאם יהוה צבאות ומשתי את־עין הארץ־היא ביום אחד: י ביום ההוא נאם יהוה צבאות תקראו איש לרעהו אל־תחת גפן ואל־תחת תאנה: יא וישב המלאך הדבר כי ויערני פאיש אשר־יעור משנתו: כ ואמר אלי מה אתה ראה כתיב ואמר קרי ואמר ראיתי והנה מנורה זהב פלה וגלה על־ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על־ראשה: ג ושנים זיתים עליה אחד מימין הגלה ואחד על־שמאלה: ד ואען ואמר אל־המלאך הדבר כי לאמר מה־אלה אדני: ה ויען המלאך הדבר כי ואמר אלי הלא ידעת מה־תקמה אלה ואמר לא אדני: ו ויען ואמר אלי לאמר זה דבר־יהוה אל־זרובבל לאמר לא בחיל ולא בכח כי אם־ברוחי אמר יהוה צבאות: ז מי־אתה הרי־הגדול לפני זרובבל למישר והוציא את־האבן הראשה תשאות חן חן לה:

רק לקריאה בציבור 10 א כה אמר יהוה השמים פסאי והארץ הרים רגלי איזה בית אשר תבנו־לי ואיזה מקום מנוחתי: כ והיה מדי־הדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל־בשר להשתחוות לפני אמר יהוה: כג ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל־בשר: כד והיה מדי־הדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל־בשר להשתחוות לפני אמר יהוה:

שמואל א פרק כ

יח ואמר־לו יהונתן מחר הדש ונפקדת כי יפקד מושבך: כג ואמר יהונתן לדוד לך לשלום אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם יהוה לאמר יהוה יהיה ו ביני ובינך ו בין ורעי ובין ורעך עד־עולם:

הפטרה לפרשת מקץ לשנים מקרא ואחד תרגום במלכים א פרק ג

טו ויקץ שלמה והנה חלום יבואו ירושלים ויעמד ו לפני ו ארון ברית־אדני ויעל עלות ויעש שלמים ויעש משהתה לכל־עבדיו: טז אז תבאנה שתים נשים ונזות אל־המלך ותעמדנה לפניו: יז ואמר האשה האחת כי אדני אני והאשה הזאת יושבת בבית אחד ואחד עמה בבית: יח ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם־האשה הזאת ותאנחני יחדו אינך אתנו בבית וזלתי שתיים־אנחנו בבית: יט וימת בן־האשה הזאת לילה אשר שכבה עליו: כ ותקם בתוך הלילה ותקח את־בני מאצלי ואמתך ישנה ותשכיבהו בחיקה ואת־בנה המת השכיבה בחיקי: כא ואקם בבקר להניק את־בני והנהמת ואת־בוגן אליו בבקר והנה לא־היה בני אשר ילדתי: כג ותאמר האשה האחרת

לא כי בני החי ובגד המות וזאת אמרת לא כי בגד המות ובני החי ותדברנה לפני המלך: כ ויאמר המלך זאת אמרת והבני החי ובגד המות וזאת אמרת לא כי בגד המות ובני החי: כ ויאמר המלך קחילי חרב ויביאו חרב לפני המלך: כ ויאמר המלך גורו את הילד החי לשנים ותנו את החצי לאחת ואת החצי לאחת: כ ויאמר האשה אשר בנה החי אל המלך פירכמו רחמיה על בנה ותאמר: כ כי אדני תגדלה את הילד החי והמת אל תמיתהו וזאת אמרת גסילי גסילך לא יהיה גורו: כ ויען המלך ויאמר תגדלה את הילד החי והמת לא תמיתהו היא אמו: כ וישמעו כל ישראל את המושפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו פירכמת אלהים בקרבן לעשות משפט: ד א והי המלך שלמה מלך על כל ישראל:

הפטרה לשבת ראש חודש לשנים מקרא ואחד תרגום

בישעיהו פרק סו

ס א כה אמר יהוה השמים כסאי והארץ הדם רגלי איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי: ב ואת כל אלה ירי עשתה ויהיו כל אלה נאם יהוה ואלוה אבי אלהי ונבחרותי וחרד עלי דברי: ג שולחט השור מפה איש וזבח השור ערף כלב מעלה מנחה דם חזיר מזכיר לבנה מברך און גסיהמה פחרו בדרךיהם ובשקוציהם נפשם חפצה: ד גסאי אכר בתעלליהם ומגורתם אביא להם יען קראתי ואין עונה דברתי ולא שמעו ועשו הרע בעיני ובאשר לא חפצתי בחרו: ה שמעו דבר יהוה החרדים אל דברו אמרו אחיכם שגאיכם מגדיכם למען שמי יכבד יהוה ונראה בשמחתכם והם יבשו: ו קול שאון מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם גמול לאיביו: ז במרם תחיל ילדה במרם יבוא חבל לה והמליטה זכר: ח מירשמע פזאת מי ראה פאלה היוכל ארץ ביום אחד אסילך גוי פעם אחת פירחלה גסילדה ציון את בניה: ט האני אשפיר ולא אוליר יאמר יהוה אסאי המוליד ועצרתיו אמר אלהיו: י שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה שישו אתה משיש כל המתאבלים עליה: יא למען תינקו ושבעתם משר מנחמיה למען תמצו והתענגתם מזון בבורה: יב פירכה: יג אמר יהוה הנני נטה אליה בנחר שלום ובנחל שומף כבוד גוים וינקתם עלי צד תנשאו ועל ברכים השעשעו: יד כליש אשר אמו תנחמנו בן אנכי אנהמכם ובירושלם תנחמו: יו וראיתם ויש לבכם ועצמותיכם פדשא תפרחנה וגורעה יד יהוה את עבדיו וועם את איביו: יז פירחנה יהוה באש יבוא וכסופה מרפבתיו להשיב בחמה אפו וגערתו בלהביאש: יח כו באש יהוה נשפט ובחרבו את כל בשר ורגו חללי יהוה: יט המתקדשים והמטהרים אליהננות אחר אחת בתוך אכלי בשר החזיר והשקן והעכבר יחדו יספו נאם יהוה: כ ואנכי מעשיהם ומחשבתיהם באה לקבץ את כל הגוים והלשונות ובאו וראו את פבדו: כא ושמתי בהם אות ושלחתי מתם: כב פליטים אליהגוים תרשש פול ולוד משכי קשת תכל ויון האים הרחקים אשר לא שמעו את שמעי ולא ראו את פבדו והגידו את פבדו בגוים: כג והביאו את כל אחיהם: כד מכל הגוים: כה מנחה: כו ליהוה בפסחים ובכרכב ובצצים ובפדרים ובפרפרות על הר קדשי ירושלים אמר יהוה כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור בית יהוה: כא וגם מהם אקח לפנהים ללויים אמר יהוה: כב כי כאשר השמים תחדשים והארץ תחדשה אשר אני עשה עמדים לפני נאם יהוה בן יעמד ורעכם ושמכם: כג והיה מדיחודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה: כד ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר: כה והיה מדיחודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה:

הפטרה לערב ראש חודש לשנים מקרא ואחד תרגום

שמואל א פרק כ

ה ויאמר לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: י ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל האבן האול: כ ואני שלשת החצים צדה אורה לשלחילי למפרה: כא והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אסאמר אמר לעזר הגה החצים: כב ממך והנה קחנו: כג ובאה פיישלוס לך ואין

דָּבָר חַיִּי־יְהוָה: כִּי וְאִם־כֵּה אִמְרָ לְעֹלָם הִנֵּה הַחַצִּים מִמֶּנּוּ וְהִלָּאָה לָךְ כִּי שְׁלַחְךָ יְהוָה: כִּי וְהִדְבֵּר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵינִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עֲדֵעוֹלָם: כִּי וַיִּסְתֵּר דָּוִד בְּשֹׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיָּשֶׁב הַמֶּלֶךְ אֶל־הַחֲלָחִים לֵאמֹר: כִּי וַיִּשָּׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשְׁבּוֹ כַּעֲשֶׂה: אֲבָעָם אֶל־מוֹשֵׁב הַקִּיָּר וְלִקֵּם יְהוֹנָתָן וַיָּשֶׁב אֲבִנָּר מִצֹּר שְׂאִיל וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד: כִּי וְלֹא־דִבֶּר שְׂאִיל מֵאַיִמָּה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אִמְרָ מִקְרָה הוּא בְּלִתי מְהוֹר הוּא כִּי־לֹא מְהוֹר: כִּי וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שְׂאִיל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנֹו מִדֹּעַ לֹא־כָא בְּיָשִׁי גַם־תִּמְכּוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַחֲלָחִים: כִּי וַיֵּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאִיל נִשְׁאֵל דָּוִד מִעֲמָדִי עֲדֵבִית לָחֶם: כִּי וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי זֶא כִּי זָבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בְּעִיר וְהוּא צֹוֹת־לִי אֲחִי וְעַתָּה אִם־מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלִטָה זֶא וְאַרְאֶה אֶת־אֲחִי עַל־כֵּן לֹא־כָא אֶל־שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ: כִּי וַיַּחֲרִי־אֶף שְׂאִיל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵינֹעַת הַמִּדְּרוֹת הָלוֹא יִדְעָתִי כִּי־בָחַר אֶתְּהָ לְבִנְיָשִׁי לְבִשְׁתֶּךָ וּלְבִשְׁתֵּי עֲרוֹת אִמְךָ: זֶא כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בְּיָשִׁי חִי עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן אֶתְּהָ וּמִלְכוּתְךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֶתְּהָ אֵלַי כִּי בְנֵינֹעַת הוּא: כִּי וַיֵּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאִיל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמַת מֶה עֲשֶׂה: זֶא וַיִּטֵּל שְׂאִיל אֶת־הַחֲנִיּוֹת עָלָיו לְחַפְתּוֹ וַיִּדַּע יְהוֹנָתָן כִּי־כֵלָה הִיא מִעַם אָבִיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד: זֶא וַיִּקֶּם יְהוֹנָתָן מִעַם הַשְּׁלַחַן בַּחֲרִי־אֶף וְלֹא־אָכַל בַּיּוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לָחֶם כִּי נִעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלָמוּ אָבִיו: זֶא וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשֹּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וַיַּעֲרֵךְ קֶמֶן עִמּוֹ: זֶא וַיֹּאמֶר לְנַעֲרֹו רִץ מִצָּא זֶא אֶת־הַחַצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרָה הַנֶּעַר רִץ וְהוּא־יָרָה הַחֲצִי הַחֲצִי לְהַעֲבֹר: זֶא וַיָּבֹא הַנֶּעַר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנֶּעַר זֶא וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנֶּעַר מִהֵרָה חוֹשָׁה אֶל־תַּעֲמֹד וַיִּלָּקֵט נֶעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחַצִּים וַיָּבֹא אֶל־אֲדָמָיו: זֶא וַיַּעֲרֵךְ לֹא־יָדַע מֵאַיִמָּה אֵף יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדָעוּ אֶת־הַדָּבָר: מִוִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כִּפְלָיו אֶל־הַנֶּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לָךְ הִבִּיא הָעִיר: זֶא הַנֶּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֲצֵל הַגִּבּוֹר וַיִּפֹּל לִפְנֵי אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקּוּ: אִישׁ אֶת־רַגְלָיו וַיִּכְבּוּ אִישׁ אֶת־רַגְלָיו עַד־דָּוִד הַגִּדְלִי: מִכִּי וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לָךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁפָּעֵנו שְׁנִינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֹא־מָר יְהוָה יְהִי: אֲבִינִי וּבִינִי וּבִין וְרַעִי וּבִין וְרַעִי עֲדֵעוֹלָם:

<<< המשך מעמוד 10

אך חז"ל מראים לנו איך באמת צריך להסתכל על ניסי חנוכה, ומלמדים אותנו שכל מה שקרה היה נס מופלא שהקדוש ברוך הוא חולל, גילוי אלוקי שלמעלה מדרך הטבע, שעליו יש להודות ולהלל שמונה ימים.

טקטיקות גרילה, הם הכירו את השטח ואת האקלים, וכן הלאה. נכון, הייתה להם הצלחה מעוררת השתאות, אבל לומר שהיו כאן ניסים על-טבעיים לחלוטין כמו קריעת ים סוף? - כלל לא בטוח...

עמדת התהילים היומי מהודרת לבית הכנסת!

לאור הביקוש, ניתן להשיג שוב את עמדת התהילים והפעם בשני גדלים ובעיצוב משובח

לרכישת העמדה במחיר עלות פנו לבית חב"ד
או כנסו לאתר chabadisrael.co.il/theilim

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ט בכסלו	4.31	5.19	5.42	6.45	9.06	11.38	12.08	16.39.6	17.06
ש"ק, ל' בכסלו	4.31	5.20	5.42	6.45	9.06	11.39	12.09	16.40.0	17.07
א', א' בטבת	4.32	5.20	5.43	6.46	9.07	11.39	12.09	16.40.5	17.07
ב', ב' בטבת	4.32	5.21	5.43	6.46	9.07	11.40	12.10	16.41.1	17.08
ג', ג' בטבת	4.33	5.21	5.44	6.47	9.08	11.40	12.10	16.41.6	17.08
ד', ד' בטבת	4.33	5.22	5.44	6.47	9.08	11.41	12.11	16.42.1	17.09
ה', ה' בטבת	4.33	5.22	5.44	6.47	9.08	11.41	12.11	16.42.5	17.09
ו', ו' בטבת	4.34	5.22	5.45	6.48	9.09	11.42	12.12	16.43.4	17.10

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ט בכסלו ה'תשפ"ו – ו' בטבת ה'תשפ"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ט בכסלו	הל' שאלה ופקדון פרק ו-ח.	הל' עדות פרק י'	מ"ע רמב.
ש"ק	ל' כסלו	הל' מלוה ולוה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יא.	מ"ע קצז. מל"ת רלז.
א'	א' בטבת	פרק ד-ו.	פרק יב.	מ"ע קמב.
ב'	ב' בטבת	פרק ז-ט.	פרק יג.	מל"ת רלט.
ג'	ג' בטבת	פרק יי-יב.	פרק יד.	מ"ע קצט. מל"ת רמ.
ד'	ד' בטבת	פרק יג-טו.	פרק טו.	מל"ת רמא. רמב.
ה'	ה' בטבת	פרק טז-יח.	פרק טז.	מל"ת רלה.
ו'	ו' בטבת	פרק יט-כא.	פרק יז.	מל"ת רלו.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
מקץ - חנוכה	16:04	17:19	16:18	17:20	16:07	17:18	16:22	17:21
ויגש	16:08	17:23	16:22	17:24	16:11	17:22	16:25	17:25

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי** ע"ה **דייטש**